ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

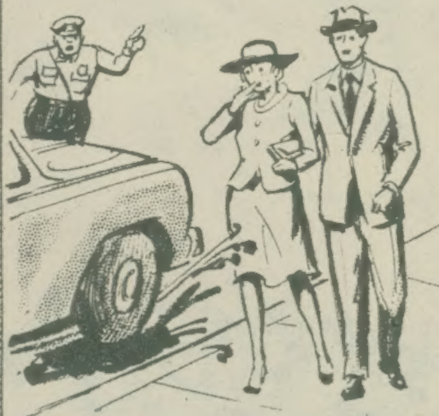

23. 8. 1985. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLVII • 100 ДИН. • БРОЈ 1756

Ripley

Веровали или не!

САГРАДИО ЗАМАК ДА БИ ПОБЕГАО ОД СВОЈЕ СЕНКЕ

ШАРЛО, ЈЕДАН ВИТЕЗ КАРЛА ВЕЛИКОГ, САГРАДИО ЈЕ КРАЈ ПУКСЕРЛОХА (АУСТРИЈА) ТВРЂАВУ У ЈЕДНОЈ ПЕЋИНИ. НАПУШТАО ЈУ ЈЕ САМО У НОЋИМА БЕЗ МЕСЕЧИНЕ ДА ЊЕГОВА СОПСТВЕНА СЕНКА НИКАД НЕ БИ МОГЛА ДА ГА ПРОГОНИ.

Срећан, срећан, срећан, рођендан!

СУПРУЖНИЦИ БИШ ИЗ САНТА РОЗЕ У КАЛИФОРНИЈИ (САД) ИМАЈУ ТРОЈЕ ДЕЦЕ И СВА ОНА СЛАВЕ РОЂЕНДАН ИСТОГ ДАНА. НАЈСТАРИЈА КРИСТИН РОЂЕНА ЈЕ **28. МАЈА 1951**, ПЕГИ **28. МАЈА 1954**, А БРАТ СКОТ **28. МАЈА 1958.** ВЕРОВАТНОЋА ДА ТРОЈЕ ДЕЦЕ ИЗ ИСТЕ ПОРОДИЦЕ БУДУ РОЂЕНА ИСТОГ ДАНА ЈЕ **28 000 000 : 1.**

ПО ЈЕДНОМ СТАРОМ ЗАКОНУ

У АМЕРИЧКОМ ГРАДУ ФИЛАДЕЛФИЈИ МУШКАРАЦ У ДРУШТВУ „ЛЕПШЕГ ПОЛА" МОЖЕ ДА ИДЕ ПЛОЧНИКОМ САМО СА СПОЉАШЊЕ СТРАНЕ, ТАКО ДА АУТОМОБИЛИ НЕ БИ СЛУЧАЈНО ПОПРСКАЛИ ДАМИНУ СУКЊУ.

МОХИНДАПУР

ЈЕДНО СЕЛО У ИНДИЈИ, ДАРИВАНО ЈЕ 1544. ГОДИНЕ ПОРОДИЦИ ШЕИКХ ПОД УСЛОВОМ ДА ЈЕДАН ОД ЊЕНИХ ЧЛАНОВА СВАКОГ ДАНА ИЗБАЦИ У ВАЗДУХ ДЕСЕТ СТРЕЛА. ПОТОМЦИ ОВЕ ПОРОДИЦЕ ЧИНЕ ТО И ДАНАС ПОСЛЕ 441 ГОДИНЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● две слике познатог холандског мајстора Хиеронимуда Боша „Брод лудака" (изложена у париском Лувру) и „Неумереност" (на универзитету Јел, САД) заправо су једна слика. Њу је још 1800. пресекао неки трговац, тврде историчари уметности из САД.

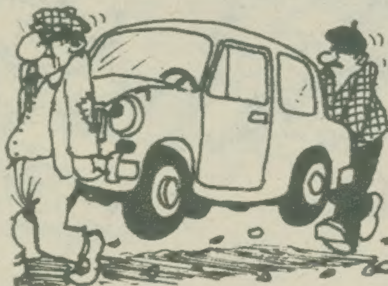
● ● ● такмичење које се сваке године одржава у Редворд Ситију у Калифорнији није јединствено само по томе што у њему учествују чамци најчуднијег облика него и зато што су сви направљени од кутија за млеко. На овогодишњем такмичењу за најоригиналнији бродић проглашен је један у облику замка.

● ● ● мало је кућних љубимаца који живе колико и њихови господари. Али, неке врсте папагаја могу да поживе шездесетак година, један зелено-жути ћубасти папагај чак 73, а најдубљу старост дочекао је зелено-црвени папагај Цими из Амазоније. Живео је у Ливерпулу а његова власница тврди да је ухваћен још 3. децембра 1870. године, да је живео 104 године и угинуо 5. јануара 1975.

● ● ● на острву Сант Антиоко на југоисточној обали Сардиније ископано је преко 1500 надгробних плоча старих Картагињана. Процењује се да су направљене од првог до шестог века пре наше ере. На њима су уклесани ликови богова, свештеника и жртава. Плоче су пронађене крај светилишта на ком су Картагињани децу приносили као жртве боговима.

● ● ● у прва четири месеца прошле године у Италији је украдено 72490 аутомобила, а из кола је нестало око 125145 разних предмета. Мада статистички подаци показују да су крађе ове врсте све ређе, сваког дана у суседној земљи има око 1200 оваквих преступа.

● ● ● аустралијска змија звана тигар има веома јак отров – може да усмрти преко 100 оваца, а човек од њега умире већ после неколико минута.

● ● ● двадесетчетворогодишњи Ђанфранко Пицуто, власник радње за израду тестенина у италијанском граду Мерану, направио је траку теста за лазање широку 20 сантиметара дугачку 136 метара. Убеђен је да заслужује да уђе у Гинисову књигу рекорда.

● ● ● резултати једне анкете објављене у Сједињеним Државама показују да три од четири Американца уопште не верују у оно што прочитају у новинама и сматрају да још једино рекламе и продавци половних аутомобила разноразним измишљотинама премашују новинаре.

ПОПНИ СЕ НА НОВИНУ ДА ПОРАСТЕШ

СЕЋАШ ЛИ СЕ ЗАБАВНИКА ДОЛИ БЕЛ?

НАШ ЛИСТ У ЖИВОТУ АБДУЛАХА СИДРАНА, СЦЕНАРИСТЕ ФИЛМОВА „СЈЕЋАШ ЛИ СЕ ДОЛИ БЕЛ" И „ОТАЦ НА СЛУЖБЕНОМ ПУТУ"

Први кадар

Редакција Политикиног забавника. Зовемо Абдулаха Сидрана телефоном. Јавља се његова супруга.

– Заиста не знам где је Авдо. Он вам је к'о дете. Можда је отиш'о у кино од четири до шест, то често ради. Зовите касније!

Касније.

– Забавник? – јавио нам се Абдулах. – Тај лист нам је значио све и свја. Ко зна кад бих прочитао „Јаднике", да није било тог листа. Знате, у филму „Сјећаш ли се Доли Бел", кад Дино чита оцу на самрти онај део из новина, то је из Забавника.

Ми нисмо то знали.

Други кадар

Абдулах Сидран на четрнаестом спрату „Политике", у нашој редакцији.

– Све кад не бих хтео да признам, егзактно би се могло доказати да је Забавник тих година нас васпит'о у најбољем смислу. То је новина с којом смо живели.

– До књига се није лако долазило. Поред стрипова типа Тим Тејлор, Флаш Гордон, у Забавнику је било много стрип-адаптација класичне литературе – Игоови „Јадници", „Звонар Богородичине цркве"...

– Дете од десет година судара се, на пример, с ликом Квазимода. А он није безазлен као морал, као етика.

– То је била новина чудеса, пикантерија. „Веровали или не", па то смо изрезивали, учили напамет. Тада смо се надметали ко је од тога више попамтио.

– Сећам се, исецали смо стрип и правили филм. Тада није било лепила да га спојимо него смо брашно мутили у филџану, је ли, с водом и то је служило као лепило. Технички није могло бит' коректно јер је била сличица и с друге стране, али...

– Било је деце која су скупљала Забавник. Тако је радио неки Алексеј Југурџија, он је, иначе, Јожа у филму „Отац на службеном путу". У њега, у кући, много се помније сабирала та новина.

– Пошто сам припадао грађанској средњој класи, није било проблема да купим сваки број. Наравно, до оног часа када тата „отпутује".

– Сви људи су тада носили „Борбу". Када се савије у левом или десном џепу од сакоа види се „ОРБ". То је била статусна ствар, као данас „Картијеов" сат. Можда је и Политикин забавник ту спадао. Могло је у том бит' статусног елемента да се деца нове грађанске класе, бораца, ових и оних, васпитају на Забавнику.

– Мени је ипак капиталан однос с литературом. „Ајванхо" Валтера Скота, на пример. Питање да л' би те књиге дошле до наших руку а да се претходно, у тим најранијим годинама, нисмо с њима сусрели у Забавнику.

– Престао сам да гледам тај лист кад ми је кћерка подрасла. Онда је почела да чита друге новине, да се шминка, дотерује. Ја бих девојчицама до одређених година укин'о огледало, било би им лакше.

Трећи кадар

Отишли смо са Сидраном у оближњу кафану. Ту нам је, онако необавезно, у једном тренутку рекао као у шали.

– Само да знате, мени тај ваш Забавник много више значи него свима вама у редакцији заједно!

В. Софреновић

Брат Малика Малкоча чита „Политикин забавник": кадар из филма „Отац на службеном путу".

ЉУДИ БИ БИЛИ ПРАВИ ТИТАНИ

– Кад сам исекао тај део из Забавника (не знам вам ја кад је то тачно изашло), знао сам да ћу то једном искористити. Онда је дошао сценарио за филм „Сјећаш ли се Доли Бел".

ДИНО: „... Али савремена наука и техника је данас толико напредовала да човек данас може да утиче на промену климе по својој жељи, па се помишља и на усправљање Земљине осе...

... Најпре би се дуж јужног и северног пола подигао огроман бедем... и уместо изузетно сурове климе са мразевима од минус 88 степени, могли би после исправљања осе Земљине ротације да завладају вечити дани у вечитом пролећу...

ОТАЦ: Изгледа добра идеја.

ДИНО: Немирна зелена маса Индијског океана ремети равнотежу наше планете, и доприноси да се нагнута окреће око своје осе. Исушивањем Индијског океана површина копна би се повећала за 91 милион и 200 хиљада квадратних километара. Претворена у житницу ова површина би у условима вечитог лета могла да исхрани око 146 милијарди људи.

ОТАЦ: Колико?

ДИНО: 146 милијарди!

ОТАЦ: А колико нас је сада?

ДИНО: Две, три милијарде, не знам тачно.

ОТАЦ: Мене не рачунај. Има ли још?

ДИНО: ... Ослобађањем водене масе свих океана Земља би олакшала за 72 квадрилиона тона и удаљила би се од Сунца за 30 милиона километара. Година би трајала 425 дана, уместо 365. Постојало би само једно годишње доба, свеже лето.

ОТАЦ: То им је богами паметно.

ДИНО: Знатно би се смањила и Земљина сила теже, а привидно умањена телесна тежина живих бића омогућила би да се развију до џиновских размера. Људи ће бити прави титани, имаће дивовски раст,и границе живота кретаће се од хиљаду до пет хиљада година. У интелектуалном погледу тај нови човек стајао би изнад нас онолико колико смо ми одмакли од мајмуна...

Фус нота
Кадар из филма „Отац на службеном путу" објављујемо захваљујући дистрибутеру и копродуценту – „Унион" филму

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

ТАЈ КИЦОШ ЈЕ У СТВАРИ – ЗВЕЧАРКА

ИМАМО ЧАСТ ДА ВАМ СТАВИМО НА ДЛАН БИОГРАФИЈУ МАРИОНА ХЕЦПЕТА, НАЈХЛАДНОКРВНИЈЕГ, НАЈОКОРЕЛИЈЕГ И НАЈЛУКАВИЈЕГ РАЗБОЈНИКА У АМЕРИЦИ

Четвртог новембра 1890. године четири разбојника зауставила су воз „Мисури Пацифик" код Омахе, у Небраски. Динамитом су разнели поштанска кола и побегли с пленом од свега 1.000 долара.

Тачно осам дана касније напали су „Чикаго-Милвоки-Сент Пол експрес". Опет су на исти начин развалили поштански вагон и отперјали с нешто већим пленом – 5.000 долара.

Спроводник експреса, Вил Кламер, који се из рушевина вагона извукао са сломљеном руком и изгребаног тела, описао је полицији нападаче:

– Никад нисам видео необичнију дружину! – рекао је. – Тројица су била обично обучена, као каубоји, имали су „стетсон" шешире, кожне јакне, мараме око врата, чизме с мамузама. Четврти момак, висок близу два метра, личио је на банкара. Добро сам га видео. Носио је елегантно тамноплаво одело, белу кошуљу, тамну кравату с великом дијамантском иглом, на глави је имао црни полуцилиндар. Није носио чизме него дубоке црне ципеле сјајне као огледало!

Илустровао: Брана Јовановић

Неколико дана касније, 20. новембра, необична четворка је код Глендејла, где је десет година раније и славни Џеси Џемс опљачкао воз, извела свој дотад највећи подвиг: из експреса „Канзас-Мисури" отела је 50.000 долара оставивши за собом два мртва железничара и једног тешко рањеног путника.

Железничка компанија позвала је у помоћ детективску агенцију „Пинкертон", већ овенчану славом немилосрдних ловаца на људе.

Марион – камено срце

– Познајем момка у полуцилиндру и са углачаним ципелама кога је описао спроводник Кламер! – рекао је Вилијем Пинкертон својим агентима. – Зове се Марион Хеџпет! То је најлошији човек за кога сам икада чуо, најопаснији тип с којим ћемо имати посла после браће Џемс и браће Јангер. Само, још је гори од њих. Подмукао као звечарка, необично брз. Видео сам га пре неколико година у Колораду док није био вођа разбојника. Сукобио се с једним револверашем и убио га, мада је тај тип већ имао „колт" у руци а Хеџпет се тек машио за појас! Зато, прво пуцајте, па га тек онда позовите на предају!

Тако је почео велики лов на „најелегантнијег бандита Америке".

Док су за њим трагали најспособнији детективи агенције „Пинкертон", Хеџпетов квартет харао је Мисуријем.

Први је надохват пушака Пинкертонових „ловаца" налетео груби момак четворке Алберт Слај-Берти. Пре него што је успео да дигне руке у знак предаје, пао је напуњен оловом у прашину Прери Хоума. Џемс Френсис, познат као Илинојс Џими стигао је да пре смрти измени неколико хитаца са четворицом детектива. Трећи члан банде Лусијус Вилсон-Динк сматрао је да је мудрије да преплива Арканзас и Црвену реку и изгуби се у бескрају Тексаса него да од куршума немилосрдних прогонилаца умре у чизмама.

Марион Хеџпет је бежао од града до града. Али, Пинкертонови „ловци на људе" следили су његов траг вучјом упорношћу. Знали су да је елегантни и углађени лепотан љубимац жена из салуна, да међу њима има пуно пријатељица и да се увек, кад је у опасности, крије код неке од њих. Упадали су изненада у салуне, али суударили упразно: бандит-љубавник непрекидно им је измицао пред носом. Ниједна није хтела да каже куда је отишао.

У непрекидном бекству Хеџпет је остао без новца, па је морао да се одлучи на опасан подвиг. Сам је, двадесетак миља јужно од Сент Луиса, опљачкао једна поштанска кола. Спроводник кола био је храбар човек. Иако рањен, испалио је неколико метака на пљачкаша који је измицао с пленом и убио под њим коња. Затим се попео на кола и највећом брзином одјурио у Сент Луис где је алармирао Пинкертонове људе који су одмах кренули у потеру.

Хеџпет је приликом пада с коња тешко повредио ногу. Довукао се некако до фарме једне удовице којој се некад удварао. Кад су дојахали „ловци на људе", удовица која Хеџпету никада није опростила што ју је, две године раније, без речи напустио, мирно је рекла:

– Тамо је, у амбару иза сена! Наоружан је: има пушку и два шестометка!

– Избаци пушку и револвере, Хеџпете! – повикао је вођа потере Сем Финли. – Имаш три минута. После тога запалићу амбар и уместо живог Мариона Хеџпета однећу у Сент Луис чварак од тебе!

Хеџпет први пут у животу није прихватио борбу. Тресући се у грозници избацио је из амбара оружје а затим четвороношке изашао.

Начела га робија

Марион Хеџпет је 1892. године сео на оптуженичку клупу у суду Сент Луиса. Био је то највећи и најсензационалнији судски процес у Мисурију после суђења Френку Џемсу.

Судница је била препуна жена с букетима цвећа, а стотине других припадница слабијег пола рвале су се са судским редарима не би ли продрле унутра. Кад су шерифови помоћници увели разбојника-љубавника, жене су га засуле цвећем и охрабрујућим поклицима.

Оне су демонстрацијама и петицијама допринеле да се процес одужи. Лукави Хеџпет је то мудро искористио.

За време суђења он је у затвору делио ћелију с извесним мистер Холмсом, хемичарем оптуженим да је, служећи се преварама, измамљивао новац наивним грађанима. Проницљиви Хеџпет је осетио да с Холмсом нешто није у реду. Постављајући му, као случајно, наивна питања открио је да се под лажним именом Холмс крије Херман Вебстер Маџит – амерички „Плавобради" који је поубијао десетине жена и за којим је узалуд трагала полиција широм Сједињених Држава.

Хеџпет је склопио споразум с полицијом: открио је ко је мистер Холмс и Херман Вебстер Меџит је завршио на вешалима. Хеџпет је, уместо да му прави друштво, добио дванаест година робије.

Најелегантнији разбојник Дивљег запада издржао је казну. Кад се нашао на слободи, опет је носио добро скројена одела, белу кошуљу, кравату с дијамантском иглом и углачане ципеле. Само су му плућа била изједена туберкулозом. То га није спречило да шест месеци по изласку с робије опљачка један сеф у Омахи. Брзо су га ухватили и осудили на нових десет година. Тешко болесног пустили су га на слободу после две године.

Марион Хеџпет још је био љубимац жена и разбојник с прстом увек на орозу „колта". Наставио је да пљачка поштанске вагоне и кочије и да разбацује плен по салунима Запада. У току две године убио је пет људи. Опет није силазио са насловних страница новина.

Опасан кашаљ

У тренутку кад су звона у Чикагу најављивала рођење нове 1910. године, Марион Хеџпет је упао у салун пун света. Опалио је хитац увис и гласно, али хладнокрвно, рекао:

– Драге даме и поштована господо! Ово је пљачка! Ја сам Марион Хеџпет! Ко не жели да умре, нека држи руке над главом!

Онда се окренуо благајнику и добацио му врећицу од грубог платна:

– Пресели то из касе у врећу, момче!

Благајник се без речи покорио.

Гости салуна су занемели и подигли руке. Само један није. Био је то Финли, онај исти који је први ухватио Хеџпета.

Када је разбојника изненада напао суви кашаљ, детектив се машио за револвер. Истовремено су праснула два хица. Хеџпетов је први пут промашио циљ. Финлијев метак погодио је бандита у бок. Хеџпет се упола окренуо око себе, али кад се нашао на поду, иако смртно рањен, стегао је последњом снагом „колт" обема рукама и наставио да с Финлијем размењује метке.

Пре него што је испразнио буренце, био је мртав.

Чарлс Френсис Барк, аутор књиге „Чувене америчке пљачке возова" написао је:

„Марион Хеџпет је био најлукавији, најхладнокрвнији и најокорелији разбојник у САД".

Ф. Р.

10 × 10
ПРОНАЂИТЕ ГРЕШКЕ!

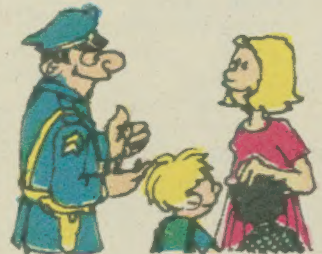
У свакој од ових реченица по једна реч има два слова више или мање него што треба. Која је то реч?

1. Аутори обећавају и мању, упропашћену верзију исте енциклопедије за употребу у школама.

2. Овакви обичаји су чести на југу, који је најсевернија област те земље.

3. Наравно да се принцеза од Монака дружи само с милиционерима и њиховом децом.

4. Да супа буде укуснија, можете додати и мало шампона.

5. Деца су с уобичајеном исквареношћу говорила о стању у својој школи.

6. Видећи да отмичари имају бомбоне, пилот је испунио све њихове захтеве.

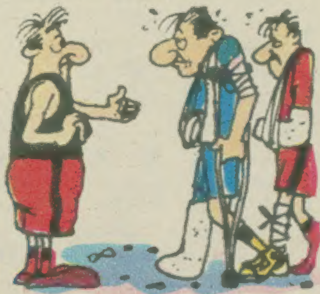
7. У нашем хотелу наћи ћете хијену на какву сте навикли код своје куће.

8. Неки од ових младића устају у једанаест или у подне, што је свакако прерано.

9. Сутра је на програму специјалност наших такмичара – слом.

10. Хоће ли храбри витез одолети, или ће га трећи коњак оборити на земљу?

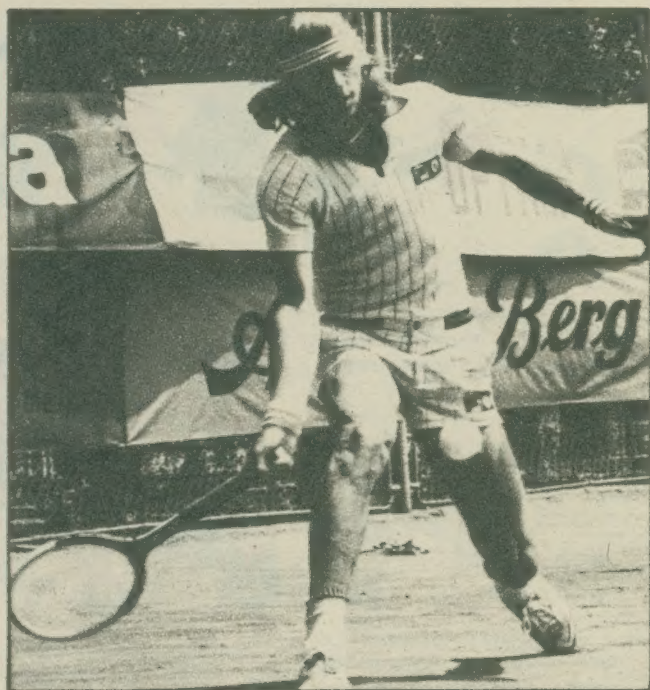
РЕШЕЊА: 1. упрошћену, 2. најсујевернија, 3. милионерима, 4. шампињона, 5. искреношћу, 6. бомбе, 7. хигијену, 8. претерано, 9. слалом, 10. коњаник.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

МАЛО БОГАТСТВО У ЈЕДНОЈ РУЦИ

КАКО ЈЕ УБИЈЕН ДРВЕНИ

Тенис је одавно прешао границе родне му Британије, престао да буде само спорт професионалаца, а последњих десетак година прерастао је у тенисоманију чији се крај не сагледава. Играју га и млади, и стари, и најстарији, а најсавременија технологија (на челу са одушевљеним произвођачима и трговцима) прискочила је у помоћ свим категоријама играча. Понудила им је, пре свега, најразноврсније рекете као најубојитије тенисерско оружје.

Рекети нових димензија чине почетницима да теже промаше лопту и лакше маштају да ће једног дана, уз мало среће и много тренинга, заиграти и на Вимблдону. Старијима уливају самопоуздање и враћају слатку птицу младости.

Истина је да су рекети постали моћни захваљујући новим материјалима и техникама израде. Тачно је, такође, да с њима у рукама сви, а не само шачица асова, играју далеко боље. Поготово кад испеку занат.

Велика глава – спорији рефлекси

Рекети су се одвајкада израђивали од дрвета. Било их је у разним облицима, а стандардан је имао главу (рам и плетиво) од око 452 cm².

Дрво јесте племенит материјал, али не и најпогоднији за рекет јер му се од влаге мења тежина што је веома незгодно. Место, у средини самог плетива, које на лопту преноси највећи део енергије, није било довољно велико – ко га промаши, промашио је ударац. Најзад, дрво се лако криви и брзо пропада.

Онда су се, пре двадесетак година, појавили рекети с металним рамовима и њихова крутост давала је већу снагу. Нешто касније америчка фирма „Принс" избацила је на тржиште револуционарни метални рекет велике главе од 677.4 cm² тврдећи да, мада само педесет одсто већи од стандардног металног, има трипут веће поље којим се ефективно игра.

Сличан експеримент испробан је својевремено и с дрвеним рекетом, али је покушај пропао пошто то лики рам није био довољно чврст да издржи „висок напон" плетива.

Играчи који су користили велике рекете могли су слабијим рефлексима и брзином да дочекају и врате лопту. За њих је радио рекет који је „имао" велику снагу.

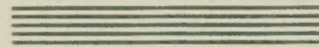
Упркос добродошлој крутости метални рамови нису успешно заменили дрвене. Њихов је недостатак био што су преносили вибрације на руку играча и изазивали такозвани „тениски лакат", односно запаљење, за тенис веома важног дела руке.

Њихово место постепено су заузимали рекети израђени од мешовитих материјала: стаклених или карбонских влакана или комбинације и једних и других учвршћених пластичном смолом. Они су постали скупљи од својих металних претходника, али и бољи.

У жижи интересовања, и произвођача и играча, тренутно је специјална „формула" рекета средње величине од мешовитог материјала. Такав рекет средње величине произишао је из великог, а има и плетиво величине између 516 и 645 квадратних центиметара.

Индустрија се умешала у игру звану тенис и – убацила у њу пластику, стакло, графит...

Прави се тако што се плетенице карбонских влакана импрегнирају смолом, стављају у калупе и вулканизирају високом температуром. Зову га и „графитни" рекет, а кошта од два стара милиона па навише. Без обзира на цену, заувек је истиснуо дрвеног претходника.

Изум за Џоново раме

Тениски ас Џими Конорс употребљава „мидсајз простаф" рекет, марке „Вилсон", графитни, средње величине. Рам му је ојачан арамид и карбонским влакнима. Има и два нарочита додатка. Прво, жице плетива су различите густине, гушће у центру где би, иначе због дужине могле, да се криве. Друго, има тегове са обе стране главе, уместо оловних плочица које професионалци стављају да би подесили равнотежу.

Његов љути противник на тениском пољу чувени Џон Мекинро, после повреде рамена пре две године, почео је да игра рекетом „макс 200 Г" који му у Британији прави фирма „Данлоп-Слезинџер". Овај рекет за шампиона прављен је по мери. Прилично се разликује од свих оста-

РЕКЕТ

лих из категорије графитних, средње величине.

Рам му је шупаљ, а мешовит материјал убризгава се и обликује око малих „језгара" од легираног метала. Легура се касније топи и вади. Ручка је испуњена полиуретанском пеном.

У „Данлопу" тврде да овако израђен рекет, далеко ефикаснији од свих на свету, ублажава вибрације и има особину да при сервирању постаје тврд, а савитљив приликом нежнијих удараца.

Произвођачи тениских жица, опет, тврде да је плетиво ипак најважнији део рекета. До данашњег дана праве се од говеђих црева, наравно обрађених, мада тржиште нуди и разна вештачка влакна.

Материјали на страну, израда плетива постала је права наука. Ради веће еластичности пречник једне жице износи само 1,3 милиметра. Сматра се да је баш то идеална дебљина. Али, професионални играчи доста изволевају и многи траже жице оваквих или онаквих мера. Очекује се да ће ускоро поручивати угао улегнућа, густину плетива и остало што им може пасти на памет.

Игра, свакако, зависи од правилно затегнутих жица, а многи аматери употребљавају лоше затегнута плетива. Тениски тренери препоручују да се не купује већ затегнут рекет, него да стручна рука затеже плетиво тек након куповине. Данашњи „тениски инструменти" могу по облику да буду „изометрични" или, на пример, „Касини"; израђени од „ваздушастог графита" или „бета-силикон-карбида". Опремљени су справицама, као што су подешивачи напона, тако да усред меча играч може да затегне или олабави плетиво...

Реч има Брајан Хемингвеј, директор маркетинга фирме „Вилсон":

– Треба, пре свега, упитати због чега људи све масовније играју тенис. Сматрамо да просечан аматер жели да изгледа и да се осећа као велики тенисер. Због тога им нову технологију треба понудити и представити на прави начин, или ће се ускоро питати: „Зар је **ово** уопште тениски рекет?"

Б. Дожић

Илустровао: Брана Јовановић

Илустровала Босиљка Кићевац

НАВРХ ЈЕЗИКА

КАД СЕ ХРАСТ ЗАЉУБИ

Недавно је телевизија Београд приказала амерички филм за децу **„Френсис у зачараном замку". Главни** јунак тог филма, Дејвид (Мики Руни), сазнаје за убиство и друге мрачне тајне у замку од једног очевица који се зове Френсис и говори дубоким басом. То не би било ништа необично да није једне ситнице: Френсис није човек већ – мазга.

Мада је дотле крио своју чудесну способност говора, Френсис сада саопштава Дејвиду да су њих двојица стари познаници: као дете, Дејвид се с њим играо на фарми свог ујака. „Сећам се", каже запрепашћени Дејвид, „али... ја сам те звао Сара". „То само показује колико ти знаш о мазгама", мирно одвраћа Френсис.

Мања деца била су збуњена гледајући овај филм. Нека од њих питала су родитеље:

– Је л' овај Френсис мушкарац?

– Јесте – одговарали су мама или тата.

– А како се зове мушка мазга?

Сада је био ред на маму или тату да се збуне. Ми, додуше, имамо облик **мазгов,** али се он много чешће употребљава као погрдан израз за човека него у дословном значењу „мужјак мазге". Слично је са изразом мула који се употребљава у западним крајевима: тамо **мулац** понајчешће значи „мангуп, деран", упућено неком несташном дечаку.

Незгода је у томе што код мазге, као и код већине животиња, мужјак и женка изгледају једнако – или се бар тако човеку чини. Мало је таквих парова речи као што су **петао – кокошка** или **во – крава,** где увек јасно разликујемо два пола. Обично један од њих уопштавамо па кажемо, на пример, „војник на коњу", а не пада нам на ум да је можда тај војник – на кобили. За многе дивље животиње имамо само по један назив, па смо принуђени да, рецимо, сваку **змију, муву, куну** или **веверицу** стрпамо у женски род, а сваког **крокодила, комарца, хрчка или носорога** у мушки.

Зашто поједине именице имају баш онај род који имају – то је готово немогуће утврдити. Ми, на пример, кажемо **птица,** као и Руси, а одговарајућег мушког рода немамо (иако су поједине врсте мушког рода, као **орао, врабац, голуб** итд.). У немачком и у романским језицима „птица" је искључиво мушкарац. Говоримо готово увек о **лисици, лији, тета-лији** (мада имамо и реч **лисац)** и у томе се слажемо с Русима, Италијанима и Шпанцима, док је у француском и у германским језицима реч за лисицу мушког рода. (Значи ли то можда да ми лукавост схватамо као претежно женску особину, а Французи као претежно мушку? Сигурно не.) Неки језици, у целини гледано, показују већу склоност ка мушким, а други ка женским именицама. Тако се у пољском лисица зове lis а птица ptak, док су у руском женског рода чак и пас **(собака)** и коњ **(лошадь).**

Овакве језичке једностраности могу бити сметња у писању, не толико зоологу (он може увек, ако затреба, да дода реч „мужјак" односно „женка") колико књижевнику. Совјетски језикословац Л. Успенски показује то на примеру познате басне „Цврчак и мрав". Код Лафонтена, у XVII веку, она је била нешто као разговор између вредне и лење домаћице, будући да су у француском и реч за цврчка и реч за мрава женског рода. Преузимајући ову басну од Лафонтена, познати руски баснописац Иван Крилов хтео је да бар једна од двеју личности остане у женском роду, па је цврчка назвао **стрекоза** – вилин коњиц.

Тиме је, по речима Успенског, створио „чудан хибрид од два различита инсекта", јер његов вилин коњиц пева и скаче по трави, сасвим као цврчак. Прави вилин коњиц потпуно је нем, лети, а у траву падне само ако је озбиљно болестан.

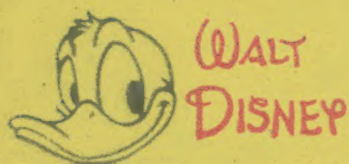
Како са животињама – тако и с биљкама. Успенски помиње једну кратку песмицу Хајнриха Хајнеа коју су преводила три истакнута руска песника XIX века – Љермонтов, Тјутчев и Фет. У првој строфи песме описује се један „фихтенбаум", тј. јела, који сањари негде на северу, на голој узвишици, окружен снегом и ледом. Из друге строфе сазнајемо да „он" сања о једној палми, која далеко на истоку, самотна и ћутљива, тугује на ужареној стени." Посреди је, дакле, љубавна песма, макар и с помало дрвенастим јунацима. „Фихтенбаум" је у немачком мушког рода, па је разумљиво што „он" сања о „њој", палми.

Али шта радити у руском, где се јела зове **сосна** – женског рода као и код нас?

Љермонтов је називе оба дрвета превео дословно, остављајући читаоцу да закључи да су „сосна" и „пальма", у ствари, само две пријатељице које пате што нису заједно. Тиме је песма доста изгубила од убедљивости и јачине осећања.

Друга два преводиоца нису хтела да жртвују љубав, па су намерно узели дрво које је у руском мушког рода: Тјутчев је јелу претворио у „кедар", а Фет у „храст". На жалост, ни кедар ни храст не расту у снежној пустоши, као јела. Стога су обојица морали мало да ублаже опис зимског пејзажа у првој строфи, а то је опет на известан начин ослабило песму, чија је главна драж у контрасту између хладног севера и врелог југа. Просто као да су се и граматика и ботаника завериле против преводилаца, не дајући им да патње Хајнеове јеле – или Хајнеовог „јелца" – тачно пренесу у свој језик...

Иван Клајн

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

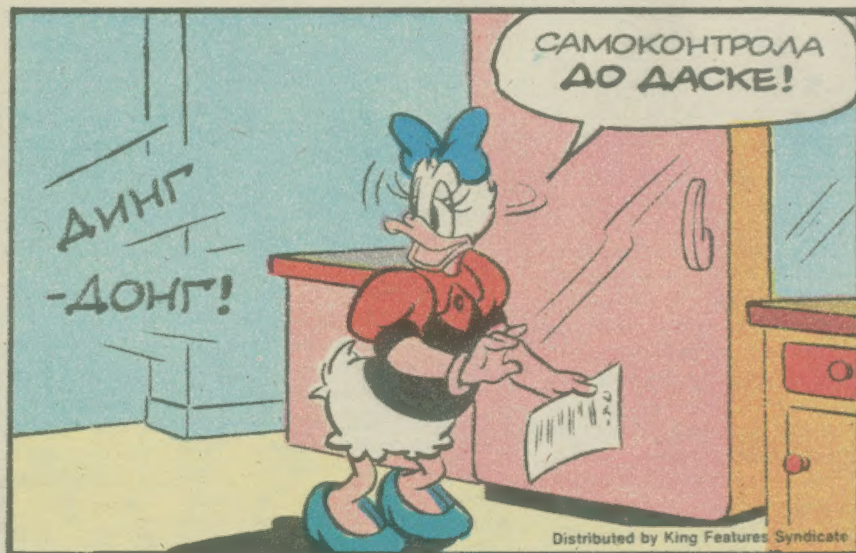

ПА, ДА ВИДИМ ШТА ИМАМ ДАНАС ЗА РУЧАК...

ТВРДЕ ДА ЈЕ ОВА НОВА ДИЈЕТА СУПЕР!

КАЖУ ДА ЈЕДЕШ КОЛ'КО ХОЋЕШ, А МРШАВИШ ЛУДАЧКОМ БРЗИНОМ!

ТРИ ЛИСТА КУПУСА, МАЛО ПЕРШУНА И...: МИРОЂИЈЕ...

А ЗА ВЕЧЕРУ ЧАЈ ОД КАМИЛИЦЕ, КОЛ'КО ГОД ЖЕЛИШ!
© 1985 Walt Disney Productions All Rights Reserved

САМОКОНТРОЛА **ДО ДАСКЕ!**
ДИНГ -ДОНГ!
Distributed by King Features Syndicate

ЋАО, ПАТО! ЈУЧЕ СИ СЕ ПИТАЛА ШТА ЋЕШ ЗА РУЧАК, ПА...
PIZZA

ХВАЛА ТИ, ПАЈО, ШТО СИ МЕ СПРЕЧИО ДА ЈЕДЕМ **„КОЛ'КО ХОЋУ"!**
3-17

За читање наглас

БОХУМИЛ ХРАБАЛ

КУМ

Кум Зелени је становао поред саме реке. Његова кућа изгледала је као шумарија, чак јој је фасада била украшена јеленским роговима. У дворишту се налазила велика штала а иза ње се пружао врт са цвећем и поврћем, одвојен оградом од цесте поред реке. Кум је био помало чудан сват. Био је тих и љубазан, али је повремено добијао нападе беса, што се увек лоше завршавало. Мој кум је постао тако што га је отац три пута наговорио да дође и на секунду му придржи контраматицу. Господин Зелени се, међутим, после тога увек вратио кући тек у недељу у подне и добио напад беса да је узео највећу од својих секира и разбио орман. После тога био је опет добро. Како је три пута помагао оцу да настави мотоцикл, разбио је три ормана. У то време требало је да идем на крштење и господин Зелени се понудио да ми буде кум, рекао је да ће ми купити и сат на поклон, али под условом да отац више с њим не говори, да га више никад суботом не зове да дође и придржи му контраматицу...
Тако је постао мој кум, а његова супруга Нани моја кума. Увек сам се враћао из школе путем поред реке и застајао поред ограде да завирим у врт или двориште испред сеника а пред њим је лепо време, кум је увек седео испред сеника а пред њима је на ногарама лежао спреман трупац, причвршћен са три кланфе, а у руци је држао мање комаде дрвета и обрађивао их секиром...
– Нани, донеси ми шибице, хоћеш?
Кума га, међутим, није чула јер је била негде у дну врта и просејавала глину. Кум је дрекнуо:
– Нани, до ђавола, где су те шибице?
Кума је оставила лопату и потрчала, кецеља јој је запињала за гране рибизли, трчала је све до куће, али кум је већ урлао:
– Нанка, девојчуро проклета. Где су те шибице?
Кума је покушавала да се испетља из завесе пазећи да је не упрља, руке су јој биле улепљене земљом па се помагала лактом, у руци је држала кутију шибица, али кум је урлао:
– Девојчуро проклета, набићу те у земљу као ексер!
Устао је и викао према небу, стежући шаке, а језик му је одрвенио. Кума је дотрчала са шибицама, али кад га је видела, сместа је продужила у сеник и извукла ормарић, нешто као комоду, поставила га пред кума и гурнула му у руке секиру. Кум је ногом преврнуо ормарић а онда му је једним ударцем одвалио задњу страну а другим, бочним, читаву конструкцију сравнио са земљом, странице су са шкрипом и треском пале једна преко друге а кум је наставио да удара по њима секиром све док од ормарића није остало ништа осим дашчица...

Илустровао Љубомир Милојевић Гуцац

– Ми Словени смо страшно осетљиви – рекао је кум, обраћајући се небу.
Желео сам да и мој отац буде тако осетљив, да разбија ормане и назива мајку гадном девојчуром...
Пре Божића почео је да пада мокар снег. Док сам се враћао из школе нагнут напред, борећи се са снажним ветром, који је дувао од железничког моста, нисам издржао и застао сам крај кумове ограде...
Отишао сам до места на огради које је била најближе куму, попео се на прсте и подигао, држећи се за летве, што сам могао више не бих ли боље видео како кум ради, како исеца и обликује мали зупчаник од липовог дрвета.

Нисам издржао, и довикнуо сам му:
– Куме, кладим се у шта год хоћете да ће то бити зидни шварцвалдски сат!
Није требало да то кажем јер је кум био тако обузет својим послом да се уплашио мога гласа, у том тренутку било ми је јасно зашто кум заиста није могао да се дружи ни са ким осим са самим собом, јер је, тргнувши се, одсекао себи прст. Прст је пао на земљу а мачка, која је седела на ногарама за тестерисање дрва, скочила је и однела прст у сеник. Кум је гледао неко време у патрљак прста, затим је погледао у мене а у очима му је буктао бес и пре него што сам могао да учиним било шта, језиво се насмејао.
– Кумо, брзо донесите ормарић! – викнуо сам.
Кум је, међутим, победоносно се смејући, положио руку на пањ, знао сам да то не ради себе ради већ ради прича које су кружиле о њему по граду, и једним ударцем одсекао читаву леву шаку. Имао је још толико снаге да дохвати шаку без прста и широко замахнувши баци је у ваздух, у снег који је косо падао, рука је прелетела изнад мене, сагнуо сам главу јер је летела тако полако као да пише по децембарском небу, а онда сам је пратио погледом док није бућнула у блатњаву, сиву реку, на коју је искоса падао снег, и потонула.
Кума је дотрчала, носећи ормарић, али кум је победоносно показао патрљак руке из кога је у млазевима шикљала крв. Кума му је пружила секиру, али кум није хтео да је узме, више му није била потребна...
После тог догађаја кум је дуго лежао у болници а ја сам се бојао да идем поред реке, да се држим за ограду и гледам шта раде мој кум и кума Нани. Дошло је пролеће и рат се ближио крају. Немци су се повукли а тата је целе ноћи клечао поред радија и слушао вести. Онда је у пивару стигла вест да се од Болеслава приближавају Руси...
Кад је Црвена армија стигла до реке, кум је отворио капију и позвао све у двориште, а војницима којима се спавало понуди букете белог и плавог јоргована, а кума је на дворишту помагала да се одере заклана јуница. Кум је хтео да стави јоргован у вазу и на сто, у част доласка црвених војника који су спавали у његовој кући и веселио се томе како ће се обрадовати кад се пробуди. Хтео је да донесе вазну, али вазна је била у кухињи. Нога креденца се била сломила, па је кума уместо ноге подметнула вазну.
– Нани, где си, голубице моја? – викнуо је најпре кум.
Кума је, међутим, држала лавор у који је месар управо убацивао јунећу јетру.
– Нани, до ђавола, девојчуро гадна, где си? – урлао је кум, али кума је држала лавор у који је месар стављао бубреге.
– Чекај само, девојчуро, удесићу те! – викао је кум, одложио убрани јоргован и једном руком повукао вазну. Није је могао извући, па ју је ударио ногом, вазна се измакла и читав застакљени креденац се срушио на кума и затрпао га тањирима, тањирићима, шољицама и осталим порцуланским посуђем. Кум је све то стресао са себе и кад се усправио, изгазио ногама све што се није одмах разбило.
Тек после тога је узео вазну, ставио у њу бели и плави јоргован и поставио вазну на сточић у соби у којој су спавали совјетски војници, спавали, али с аутоматима на грудима. Кад се вратио у кухињу, кум се изненада срушио, кума је донела ормарић, али је видела да кум лежи на боку и покреће ноге у месту као да вози бицикл. Кад је дошао доктор, рекао је само оно што су већ сви знали, да је кум мртав.

ДА ЛИ ЈЕ СЛОН ОТКРИО АМЕРИКУ

СВЕТ ЈЕ, У СТВАРИ, ЈЕДАН КОНТИНЕНТ

Илустровао: Брана Јовановић

НА МНОГИМ СПОМЕНИЦИМА ДРЕВНЕ КУЛТУРЕ АМЕРИЧКОГ КОНТИНЕНТА НАЂЕНИ СУ ЛИКОВИ НАЈВЕЋЕ СУВОЗЕМНЕ ЖИВОТИЊЕ. ИПАК, ЈОШ СЕ ТРАГА ЗА ОБЈАШЊЕЊЕМ КАКО ЈЕ СЛОН ТУ ДОСПЕО

Много пре него што је „Ра II", под командом норвешког истраживача Тора Хајердала, запловио са обала Африке према Америци, колале су тврдње да су постојале извесне везе између Старог и Новог света. Хајердал се после узбудљиве пловидбе домогао Америке показавши да су и стари Египћани на истим таквим бродовима од трске могли да преваљују огромна растојања.

Заговорници теорија о интерконтиненталним везама у старим временима упоређивали су пирамиде крај Нила и оне у Мексику и Средњој Америци, тражећи сличности, а многобројније и уочљивије разлике напросто су прескакали. Исмевани и често грубо вређани они су потезали аргумент на који до дан-данас још нико није успео да одговори: откуд слонови у Америци? Зар би Египћани на својим лађама од папируса вукли те грдосије преко океана и чему би им тамо служиле?

Маје познавале Азију

Слонови не владају у Америци саванама као у Африци, нити крче џунгле као у југоисточној Азији, о њима постоје само нека стара сведочанства. Још је Александар фон Хумболт 1813. године описивао свештеника у Централној Америци који је носио маску са ликом слона, а на ногама имао велике птичје канџе. Али, то није био усамљен случај. У многим каснијим путописима из овог подручја наилази се на описе свештеника са маском на глави чији би кљун пре могао да буде стилизована сурла него њушка тапира. И онда су се научници сетили Хумболтове, за оно време смеле мисли, да маскирана креатура неодољиво подсећа на хиндуистичког Ганешу, другог Шивиног сина, слоноглавог бога мудрости.

Слична представа могла је да се види и у „Кортезовом кодексу" – човек са главом слона. Много више од самог слона остали детаљи су указивали на Индију. човек-слон руком стеже гром, тако змијолико извијен да је киши спречавао да се излије. Много је то подсећало на епизоду из индијске „Риг-веде" када се бог-громовник Индра бори против џиновског змаја Вритре који је попио све земаљске воде.

У сачуваним остацима једног другог манускрипта Маја слоноглики бог сипа кишу из једне посуде. Истовремено ногама гњечи главу змије која покушава да спречи долазак воде на земљу. Нема никакве сумње да су и једна и друга илустрација инспирисане најстаријом збирком индијских митова који су написани најмање две хиљаде година пре.

Једна изрезбарена камена стрела нађена у Копану, у Централној Америци, из осмог века наше ере, приказује слона с јахачем на његовим леђима. Нема никакве сумње да је клесана под некаквим утицајем из Индије – на тај део Азије недвосмислено указује турбан на глави човека.

Представе слона откривене су на разним местима у Мексику, у грађевинама, на рељефима. Да је при ископавању био нађен неки скелет, бар кости, или кљове које би припадале слону, одговор би био једноставан. Једино решење које се наметало било је сувише фантастично: постојале су неке везе између Азије и Америке, сигурно преко индонежанског архипелага и широког Пацифика.

Заборављена открића у Паленки

Једна серија акварела Француза Жана Фредерика де Валдека, откривених у Ајеровој колекцији библиотеке Њубери, у Чикагу, читавих деведесет година касније (на светло дана су изишли средином треће деценије овога века) долила је ново уље на ватру. Не толико успешан глумац колико упоран и несаломив истраживач – аматер, Валдек се тридесетих година прошлог века појавио на дивљем и непознатом Јукатану. Крчећи мачетом путеве кроз џунглу дошао је надомак неких грађевина од којих су се видели само камени темељи. Небо је било готово скривено лијанама и пузавицама.

Но, њега није могло ништа да обесхрабри. Под Наполеоном је био у ратној експедицији у Египту, са лордом Кочтаном у Чилеу. Боље искуство није могао да стекне, а очеличено тело помогло му је да у својим дубоким шездесетим издржи две тешке године на Јукатану. Са водичима Мексиканцима крчио је џунглу све док се пред њим нису потпуно откриле величанствене грађевине једног народа чија је цивилизација, изгледа, била загонетно прекинута у највећем успону.

Остављајући мачету само да би се прихватио оловке и четкице, Валдек је успео да на папир пренесе чудесне архитектонске споменике: палату, храм сунца, храм крста, као и бројне рељефе. По завршетку експедиције вратио се у Париз и 1838. године издао књигу о свом романтичном археолошком путовању по Јукатану.

Открића из далеког Мексика нису баш одјекнула у француској културној јавности. Њу је још тресло узбуђење од Наполеонове експедиције по Египту и Шамполионовог дешифровања хијероглифа. Књигу је убрзо покрила прашина, цртежи су развучени и јукатанска Паленка, центар државе Маја, могла је поново да прими на себе одору од густо испреплетаних лијана.

Заборављен, али не претарано разочаран, Валдек је био спреман да што лепше дочека дубоку старост. У осамдесет четвртој оженио се седамнаестогодишњакињом која му је родила сина. Вероватно би доживео библијску старост да га у његовој 109. години на једном париском булевару није закачила кочија док се неопрезно окретао за једном дамом.

Маје и слонови

Валдекови обојени цртежи, касније нађени у чикашкој библиотеци, скренули су пажњу на тог незаслужено заборављеног човека пре свега због лепо насликаних слонова. Нико више није сматрао да је то нешто друго. На једном је слон представљен у профилу, на другом је окренут према гледаоцу са широко отвореним устима као да се спрема нешто да прогута.

Маје су, нема сумње, знале за слонове. Можда им је неко пренео слику тог, за амерички континент големог, чудовишта? Кад се боље загледа у исликане рељефе, међу цветним арабескама могу да се препознају сплетови фигура које личе на главе са сурлама и кљовама. Нешто слично већ је виђено. Али, једино на мотивима из периода Танг у Кини. Мерено километрима или наутичким миљама, раздаљина је огромна. Танг култура и процват царства Маја, међутим, временски се сасвим подударају.

Слонови су се, међутим, појављивали и у уметности Индијанаца у Салвадору и Панами. Из једне хумке у Гватемали године 1916. извађена је ваза са два дивно нацртана и обојена слона. Јасније него у било ком претходном случају могу да се распознају глава, тело, ноге. Сумњичавци, који су за дотадашње представе слонова тврдили да су то мало више стилизовани тапири, тако су запушена уста.

Али, и они који ни до тада нису сумњали одговор ипак нису добили. Наука се још није потрудила да то одгонетне. Није то успела ни бујна литерарна машта. Уместо одговора, Шатобријан је, проучавајући Валдекове цртеже, опет питао: „Зар није очигледна сличност између ових грађевина и оних у Индији?"

Огњен Јаневски

У БУДУЋНОСТИ ЋЕ КОМПЈУТЕРИ ПРАВИТИ ЦРТАЋЕ

ФИЛМ НА ТАЧКЕ

КАКО СТВАРИ СТОЈЕ, РАЧУНАРИ НЕ МОГУ ДА ЗАМЕНЕ ДИЗНИЈА, АЛИ ЋЕ МНОГО ПОМОЋИ ЦРТАЧИМА

Паја је ван себе од беса. Млатара рукама, шетка се по соби, скаче. Љут је на сестриће. Тражи их по кући по стоти пут и не налази ни Рају, ни Гају, ни Влају.

Читава ова сцена траје мање од пет минута. Али иза тих пет минута играног цртаћа стоје сати рада. Читава армија људи оживљава Пајин лик. За сваки и најмањи покрет потребно је направити на стотине цртежа. За један секунд – 24 слике!

То је веома мукотрпан и, руку на срце, досадан посао. Да би га се ратосиљали амерички цртачи, односно аниматори, поверавају га углавном људима из Јужне Кореје. Они ће им анимацију обавити брзо и, што је најважније, врло јефтино.

Кад могу људи, што не би и компјутери? Рачунари су се већ огледали у разним вештинама – компонују, преводе, подучавају па сада – нека мало и цртају.

Међутим, макар за сада, машине нису показале неку изузетну даровитост. Компјутерске технике које су се користиле у индустријском дизајну аниматори су решили да искористе за цртаће. Али, све што су успели да извуку од рачунара прилично су груби и неспретни ликови животиња и људи. Они не могу никако да се пореде, на пример, са чувеним јунацима Волта Дизнија.

Шта компјутери уопште могу кад су цртани филмови у питању? Кад се ради о ликовима – за сада, врло мало. Цртач пренесе неког јунака на екран уз помоћ светлосног пера. Тај лик компјутер „преведе" на свој језик, што ће рећи претвара га у тачкице – „пиксале". Он тако тачкаст улази у меморију рачунара. Колико информација прима компјутер, на толико тачкица ће се раставити лик.

Британски „Антикс" систем пружа могућност од пола милиона пиксела. Да ли је и то довољно?

Особа од тачкица кретаће се баш онако како замисли аниматор, само ће ти кораци и покрети бити без оног правог живота који им удахне вешт аниматор.

И није само то мана. Компјутер не може из меморије да „избаци" цртеже брзином од 24 слике у секунди. Сваки цртеж мора засебно да се затражи из меморије и тек тада да се пребаци на филм. Да би се овај процес поједноставио и појефтинио, нађено је колико-толико подношљиво решење.

Једна камера се поставља испред екрана на коме се појављују цртежи из компјутерске меморије. Камер снима ове цртеже један за другим и тако се добија жељени покрет.

Како ствари стоје за сада су машине добре само за цртање позадине. Филм у коме „сарађује" један рачунар изгледа овако: аниматори праве догађаје с ликовима животиња и људи у првом плану док позадину исликава компјутер.

За почетак, и то је довољно. Како ће то у будућности изгледати, тек ћемо видети.

ВЕС

Илустровао Ненад Милићевић

Знате ли да је ово тренутно најмоћнији компјутер у свету?

КРЕЈ–2, НАЈСАВРШЕНИЈИ КОМПЈУТЕР НА СВЕТУ

ШАНК + АКВАРИЈУМ = РАЧУНАР

НЕКАД ЈЕ БИЛО ПОТРЕБНО ГОДИНУ ДАНА ЗА СРЕЂИВАЊЕ ПОДАТАКА А САДА САМО ЈЕДАН СЕКУНД

Веровтно би само најупућенији одмах погодили о чему се ради. Напарава која подсећа на кућни шанк, па још испушта звуке као кад се вода пречишћава у акваријуму најмање изгледа као рачунар. А Креј-2 је управо то. Компјутер, и то какав! Најсавршенији и најбржи на свету.

Рачуна се да тренутно у свету постоји око 150 суперкомпјутера. У већини случајева су сназнаком „made in USA", а од тога њих сто је произведено у истраживачком центру „Креј" у Минеаполису. Креј-2, као и његов претходник Креј-1, „деца" су педесет деветогодишњака Сејмура Креја који је ову компанију и основао 1972.

Шта то Креј-2 чини тако моћним?

Ако то кажемо стручно, овај компјутер има највећу меморију – од два милиона бајта и има милион и двеста хиљада флопова. Ако тај „неразумљиви" језик преведемо на онај који сви разумемо, то би изгледало овако: Креј-2 је шест до дванаест пута бржи него његов претходник, четрдесет, односно педесет хиљада ефикаснији него неки од кућних рачунара.

– За оно за шта нам је 1952. било потребно годину дана да урадимо, Креј-2 уради за само један секунд! – каже Роберт Борчерс, један од људи који се баве компјутерима.

Рачунар овако невереоватне брзине користиће институту и истраживачки центри где је неопходно израчунавање података великом брзином. На пример, за испитивање магнетских поља потребних за изградњу реактора или за пројекте космичких истраживања. И не само ту. Истраживачи који раде у аутомобилској индустрији или у неким другим пољима инжењерства, физике и математике све више траже брже и савршеније компјутере.

Метеоролози изјављују да ће им ти моћни рачунари омогућити

Сејмур Креј. Његова парола је: увек може још више и још боље!

прецизнија предвиђања непогода, па ће на време моћи да упозоре на приближавање торнада.

Само што је завршио један пројект и „избацио На тржиште Креј-2 Сејмур Креј наставља даље. Већ планира Креј-3. Тај нови рачунар неће ићи на већу брзину „избацивања" података, него на већу количину података које ће моћи да прими у меморију, јер, за разлику од Креја-1 који је имао једну, Креја-2 који је имао четири, Креј-3 ће имати 16 микропроцесора.

Изгледа да рачунари улазе у нову фазу. Кад се појаве, промениће име. Више неће бити компјутери већ – ултракомпјутери.

ВЕС

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Све о пеницилину

МАЛЕ, ГАДНЕ, СПАСОНОСНЕ ГЉИВИЦЕ

Џозеф Листер је био млад хирург, скромног искуства, па ипак, приметио је да код многих његових пацијената долази до тровања рана и поред бриге и чистоће. Прво би се рана упалила, затим су се појављивале отеклине и едем, па гној и општа инфекција праћена високом температуром. Већина Џозефових колега тумачила је појаву сепсе променама у самом организму. Он сам, међутим, није баш много веровао у то. Пре је био склон мишљењу да узрочник долази однекуд споља, па је одлучио да то и провери. На ране тек оперисаних пацијената почео је да ставља комад навоштеног тафта, преко њега осмоструки слој газе натопљене карболом и све покривао гумираним платном такође натопљеним карболом.

Резултати су били неочекивани: показало се да су Џозефове прилично-магловите идеје о спољним узрочницима сепсе сасвим исправне. Сада је требало открити где се крију. То је сазнао неколико година касније из новина. Није било ниједног листа који није писао о француском лекару Лују Пастеру и његовој тврдњи да се у ваздуху налазе милиони бактерија, узрочника многих болести.

Тајна заразе је откривена али не и начин како да се спречи. Џозеф Листер је поставио себи задатак да га пронађе. У том настојању проћи ће му скоро две деценије.

Живот спречава живот

И поред успеха који је постигао као хирург, Листер није занемаривао рад у лабораторији. Свакодневно је од жене позајмљивао порцуланске тањире и пунио их течношћу за коју се надао да ће привући бактерије. Ако му пође за руком да их намами, ваљда ће успети да пронађе супстанцу која ће их уништити. Био је потребан још један услов: да лек буде сасвим безопасан за организам.

Та мисао га је опседала и када је касно увече 21. новембра 1871. године дошао да погледа своје тањире. У лабораторији је било мрачно. Једина светлост од петролејске лампе, иако слаба, била је сасвим довољна да хирург у последњем, шестом, тањиру види малу зеленкасту мрљу. Плесан. Одушевљен, Листер целе ноћи није могао да заспи од нестрпљења. Жели да ту мрљу што пре стави под микроскоп. Коначно је, изгледа, пронашао свој антисептик!

Ујутро је, одбивши доручак, пожурио у лабораторију. Не осећа ни глад, ни жеђ, ни умор. Само узбуђење. Мала зеленкаста мрља у међувремену је постала велика. Листер је пажљиво ставља на плочицу и помера окулар. Од онога што је угледао нагло је спласнуло његово одушевљење: сви организми веома су личили на бактерије али нису имали њихова својства! Упркос разочарању, Листер наставља да експериментише не слутећи да је на прагу открића пеницилина, лека чудесних могућности. Њему не пада на памет да се у најобичнијој буђи крије спас за милионе живота. Педантан, какав је био, хирург уноси у дневник белешке о буђи.

Ни следеће ноћи сан му не долази на очи. Врти се у кревету и присећа почетка свог рада у лабораторији када је кренуо од Пастерове тврдње о милионима бактерија у ваздуху. Шта је оно још рекао генијални Француз? Да живот спречава живот?

Хлеб против сабласти

Сутрадан је Листер поново напунио порцуланске тањире хранљивом супом. Четири дана касније поново се ухватила зелена скрама. Пажљиво је посматра под микроскопом: нема сумње – обична буђ. Листер захвата остатак супе и ставља под микроскоп. Изгледа да је Пастер у праву: у овом тањиру има много мање бактерија него у осталим. Један живот спречава други. Бактерије узмичу пред гљивицама.

На жалост, ово сазнање неће бити Листеру од нарочите помоћи, пошто није нашао начин да изолује буђ и тада покаже његово дејство. Доказао је једино да сузбија бактерије. Тако је сва слава открића пеницилина припала, педесетак година касније, Александру Флемингу који је први објавио резултате својих истраживања. Међутим, ни он као ни Лестер није успео да из буђи издвоји супстанцу која ће спасти милионе. Научници ће то постићи тек 1940. године. Тада је, на известан начин, и био последњи тренутак јер су топови већ увелико почели да грувају, хиљаде рањених зависило је од малих, гадних, спасоносних гљивица.

У ВРЕМЕ КАДА НИЈЕ БИЛО ПЕНИЦИЛИНА И БУЂАВЕ ЗЕМУНИЦЕ БИЛЕ СУ ЛЕК

Занимљиво је да ни Листеру, ни Флемингу, ни Хауарду Флорију, научнику који је први дао инјекцију пеницилина, ни читавој гомили лекара, бактериолога и хемичара није пало на памет да затраже помоћ народне медицине. Оно око чега су се толико мучиле учене главе било је познато и примењивано од давнина. Наиме, за лековитост буђи, односно гљивица плесни, знало се још у старом веку. Лекари древног Египта лечили су тајанствену болест за коју су веровали, да је изазива сабласт, мрвицама буђавог пшеничног хлеба. На оболели део коже најпре су наносили маст нилског коња па преко ње утрљавали мрвице плеснивог хлеба.

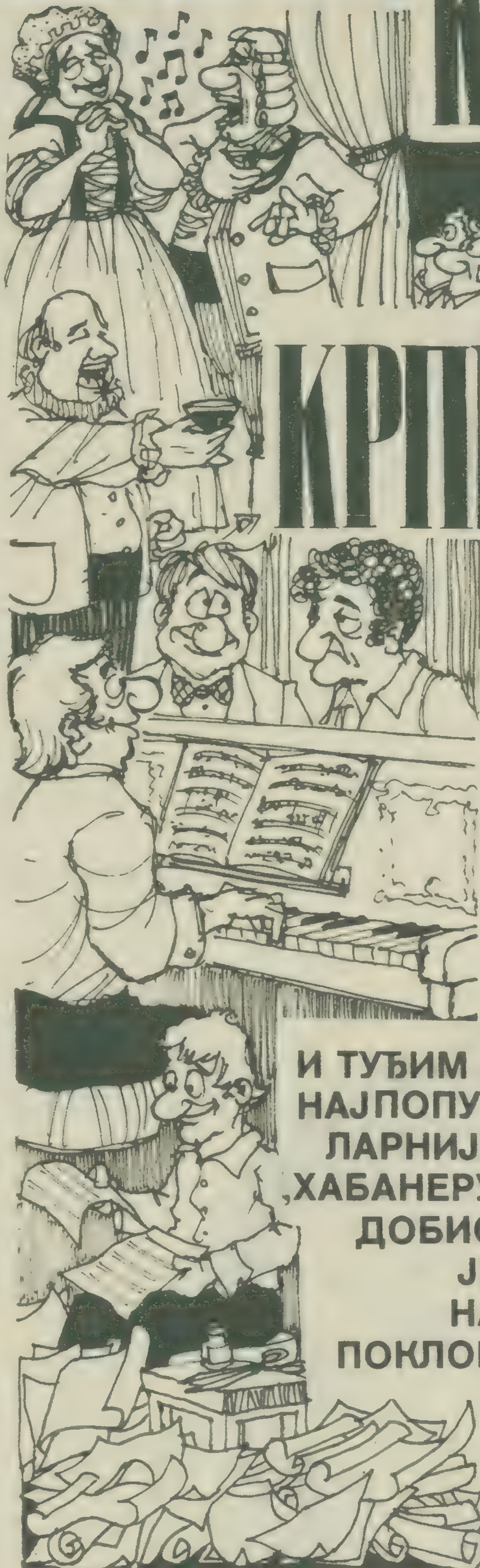
Антибиотско дејство плесни било је познато и старим Римљанима. Они су од убуђалог хлеба и воска правили маст за лечење упале очију. Плесан као лек користила су и германска племена.

Сву делотворност буђи осетили су на својој кожи и многи тешки рањеници који су се за време народноослободилачког рата нашли у партизанској болници на Петровој гори. Наиме, лекарима и особљу задуженом за негу пало је у очи да су врло тешки рањеници, због безбедности смештени у земунице, преболевали најтеже ране. Објашњење је било на влажним буђавим зидовима земуница.

О. Вукадиновић

КАРМЕН У КРПИЦАМА

ПОЗНАТИ ФРАНЦУСКИ ОПЕРСКИ КОМПОЗИТОР САСТАВИО ЈЕ СВОЈЕ НАЈЧУВЕНИЈЕ ДЕЛО НАДАХНУТ РАЗНИМ СОПСТВЕНИМ И ТУЂИМ МЕЛОДИЈАМА НАЈПОПУЛАРНИЈУ „ХАБАНЕРУ" ДОБИО ЈЕ НА ПОКЛОН

Жорж Бизе је најзад нашао себе. После разних неуспеха и спаљивања читавих готових сценско-оперских дела, француски композитор је пронашао одличну тему у краткој причи Проспера Меримеа: „Кармен".

Његови изврсни либретисти Алеви и Мејак су се латили посла. Сам Бизе бацио се свим жаром на компоновање и није се либио да најбоље музичке нумере из својих одбачених и неуспелих остварења искористи за нову оперу „Кармен"

Тако је балетска музика из четвртог чина комбинована из неких нумера „Арлезијанке", успеле сценске музике за Додеову истоимену приповетку из Провансе, и из одломка „Лепотице из Перта", опере коју је Бизе компоновао по тексту Валтера Скота.

Микаелина романса је преузета из „Гризелдиса", опере по тексту Викторијена Сардуа коју је Бизе спалио у наступу самокритике, али је ипак није сасвим уништио јер му је остала та романса. Увод за трећи чин „Кармен" је музичка успомена на септет из Мајерберове „Африканке".

Клавир дрнда од подне

Све је то лепо и красно, јадао се Бизе, али Кармен је опера шпанског поднебља и темперамента и све што сам употребио од старог и све ново што сам смислио није баш шпанско: Шкотска, Прованса, Африка... Шта да радим? Шта да радим?

Његов музички издавач Ланглоа, који је случајно наишао, затекао је Бизеа за клавиром задубљеног у мисли

– Стигао си као поручен – обрадовао се Бизе и испричао какви проблеми га муче.

Ланглоа је замишљено почео да суче свој леви брк и онда рекао смешећи се.

– За шпанску музику ништа не брини. Познајеш ли Себастијана де Ирадијеа?

– Нисам ни чуо за њега.

–Спремај се, идемо му у посету.

– Је ли он композитор?

– Сасвим подношљив. Уз пут ћу ти испричати.

После краће вожње омнибусом стигли су до куће где је на четвртом спрату становао Ирадије.

Ланглоа је запитао настојницу на улазу:

– Да ли је господин Де Ирадије код куће?

– Зар не чујете? – љутнула се настојница – Клавир му дрнда од подне. Сада је пет сати и нико није могао да спава. Сви ми волимо шпанску музику, али ово је превише...

Пењући се Бизе је изненада застао и ухватио Ланглоа за рукав:

– Ово је генијално, чујеш ли. Таква ствар ми треба. Шта је то? Делује шпански.

– Дао ми је рукопис да му штампам – одговорио је Ланглоа и обрисао зној с са своје ћеле. – Двоумио сам се, али када ти кажеш да је генијално штампаћу. А како се зове... много ме питаш... но, мој тефтер је увек при руци.

Ареглито је диван

Док је Бизе седео на гелендеру и пажљиво слушао лепу мелодију, Ланглоа је листао нотес:

– Аха, ево. То је то. „Ел Ареглито", кубанска национална мелодија или хабанера. Име композитора знаш – Себастијан де Ирадије.

– Куба... то ипак није Шпанија – почео је да се противи Бизе.

– А ко је открио Кубу, молићемо?

– Ђеновљанин Колумбо...

– За рачун шпанског краља и краљице. То је довољно.

Ушли су унутра, пошто им је Ирадије громко довикнуо:

– Слободно!

– Не прекидајте свирање – рекао му је Ланглоа. – Ово је маестро Жорж Бизе који би желео да чује ваша дела.

– Пре неки дан сам уживао слушајући вашу оперету „Доктор Миракл" – радосно ће Ирадије рукујући се с Бизеом. Боља је од толиких Офенбахових.

– Погрешио сам што и то нисам спалио – промрмљао је скромно Бизе.

– Решио је да по сваку цену помаже француске фабриканте хартије – умешао се Ланглоа. – Жорж, без цифрања, како ти се допада ова музика?

– „Ареглито" је диван – искрено је одговорио Бизе.

– Радује ме што волите музику Кариба – наклонио се Ирадије. – Ако дозвољавате, одсвираћу вам још неколико комада.

Када је мали концерт завршен, Бизе је без околишења прешао на ствар:

– Компонујем „Кармен" по тексту Проспера Меримеа. Да ли бих могао нешто да вас замолим, колега?

– То је дивна прича – сложио се Ирадије. – Што се тиче молбе, само изволите, маестро?

– Да ли бих могао да уврстим „Ареглита" као хабанеру у моју нову оперу „Кармен".

Ирадије је на то узвикнуо:

– Чините ми огромну част.

– Дозвољавате?

– Од свег срца.

Два човека су се загрлила и пољубила.

* * *

Данас је „Хабанера" из опере „Кармен" појам Бизеове музике, и сви умеју да је звиждућу, али мало слушалаца зна да је то, у ствари, композиција Себастијана де Ирадијеа.

Ипак, даровити и племенити композитор Ирадије није заборављен. Поред хабанере која живи на оперским даскама као „Хабанера" опере „Кармен" он је чувен и увек радо слушан композитор бесмртног шлагера, такође хабанере, „Ла Паломе".

Када је Бизе у тридесет седмој години изненада умро после неуспеле операције, Ирадије је свом славном колеги посветио посмртни марш који је свиран на композиторовом погребу.

Д. Е.

НЕОДОЉИВА ЦИГАНКА

За љубав неодољиве циганке Кармен драгонски подофицир Дон Хосе губи главу: напушта вереницу Микаелу, дезертира из чете и постаје шверцер. Али, лепа Кармен је нестална и напушта га због тореадора. Дон Хосе је у очајању убија.

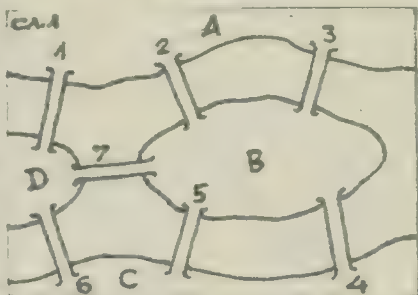
Опера „Кармен", у четири чина, доживела је сјајан успех непосредно после смрти композитора Жоржа Бизеа. Од тада је редовно приказују све оперске куће света, а снимљено је и неколико филмова.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

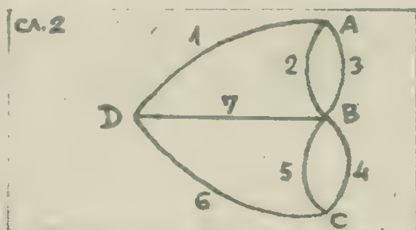
БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ИДУЋИ ПЕТАК

Је ли могуће прећи преко сваког моста у Кенисбергу једанпут и само једанпут и вратити се на полазну тачку? Одговор је једноставан: НИЈЕ! Ако сте излудели исписујући путању оловком а онда је бришући сигурно ће вас интересовати како

је математичар Ојлер доказао, и то врло једноставно, да то није могуће. Он је мапу града заменио овим цртежом (цртеж 2) и покушао да, полазећи са било које тачке, следи овај цртеж оловком а да је при том не дигне са хартије, нити да два пута пређе преко истог дела цртежа. Ојлер је врло брзо утврдио не само да то није могуће него и да би једи-

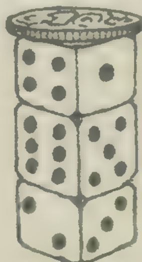

но било могуће ако би мост BD (број 7) био премештен на позицију А до С. Браво, Ојлере!

За следећи проблем није потребан ни Ојлерова памет ни цртеж. Ево о чему се ради. Док је копао у башти, један човек је нашао новчић за који је тврдио да носи датум 649 год. п.н.е. Кад је телефоном позвао музеј и то саопштио, нису му веровали? Зашто?

☐

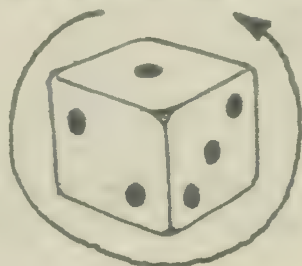
ИГРА ЗА ТЕРАЊЕ ГОСТИЈУ

Наслажите три коцкице за игру „Не љути се, човече" једну на другу, као на нашем цртежу, па горњу прекријте новчићем. Да ли можете да погодите бројеве на горњој страни сваке коцкице? Две било које супротне бочне стране једне коцкице дају збир седам, па је лако погодити да је на горњој страни доње коцкице или шест или један, да је на горњој страни средње коцкице четири или три, а да је на горњој страници горње коцкице пет или

два. Али, како ћете знати која је од ове две цифре она права?

Цифре на коцки смењују се у правцу супротном од кретања казаљки на сату. Ако држите коцкицу, као што вам показује цртеж бр. 2 са цифрама један, два и три према себи, од којих је јединица на врху, запазићете да цифре иду по путањи супротној смеру казаљке на сату, на шта указује и стрелица на цртежу.

Све савремене коцкице прављене су на тај начин, а у прошлости некад у правцу казаљки на сату, некад супротно. Кад једном установите да су коцкице на „леву руку", неће вам бити тешко да одредите цифре на горњим странама коцкица које су поређане једна на другу а врх покрива новчић. Прво пронађите где су један, два и три. Ако узмемо за пример коцкице са цртежа 1, пошто на горњој коцкици знамо где су цифре један и три, неће нам бити тешко да одредимо да је цифра два на доњој страни. Дакле на горњој страни је пет. На исти начин ћемо одредити да је код средње коцкице на горњој страни три а код доње коцкице, на горњој страни, један!

Са мало вежбе бићете у стању да на први поглед процените ситуацију и к'о из топа кажете која је цифра у питању.

☐

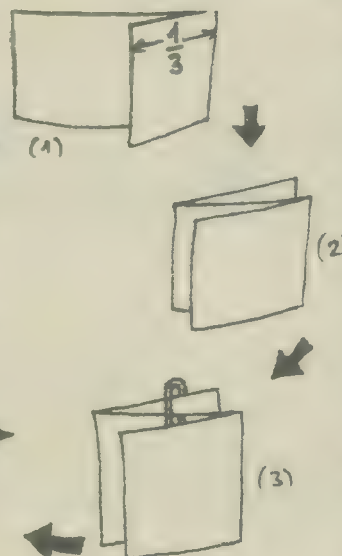
ДОЛИЈАЛИ

Пограничне власти су веома строге кад је у питању усељавање у Британију, нарочито становника њених некадашњих колонија. Недавно је један погранични службеник у Доверу посумњао у камион који се управо искрцавао из трајекта који саобраћа преко Ламанша. Дошетао је до камиона, закуцао и викнуо: „Јесте ли добро путовали?" „Јесмо!" – зачуо се одговор двадесет двојице Пакистанаца–илегалаца..

☐

МАШИНА ЗА СПАЈАЊЕ СПАЈАЛИЦА

За овај бескорисни изум потребне су вам две спајалице и једна новчаница. Пресавијте новчаницу за једну трећину с једне стране (цртеж 1) и опет за једну трећину с друге стране (цртеж 2). Навуците једну спајалицу преко страна 1 и 2, са дужом страном преко стране 2 (цртеж 3). Другу спајалицу навуците преко страна 2 и 3 на исти начин (цртеж 4). Сад повуците новчаницу за оба краја не би ли је исправили. И, шта се догађа? У моменту кад се сретну спајалице ће и да се споје. Ова ваша машина заиста ради без грешке! Једино што још треба да учините је да смислите за шта би овако спојене спајалице могле да се употребе!

☐

МУДРИ ПЛАТОН

Да ли некад посумњате у сврху учења неких ствари у школи? Да ли вам се некад чини да вам оно што учите неће никада користити? Ако је тако, знајте да нисте ни први ни једини који тако мисли. Један Платонов ученик одважио се да своме учитељу помене како му учење математике неће помоћи да заради себи за живот. Платонов одговор био је кратак и јасан. Извадио је новчић из џепа и бацио га ученику.

– Држи, и немој никад рећи да ништа ниси зарадио уз помоћ математике!" – рекао му је. После је ученику дао до знања да му више није место у овој школи!

☐

РЕКЛИ СУ... О ГОРДОСТИ

ДАНТЕ:
Три запаљиве варнице леже у сваком срцу: гордост, завист и похлепа

■

ЕНГЛЕСКА ПОСЛОВИЦА
Гордост претходи паду

■

СПИНОЗА
Гордост је врста задовољства оног човека који о себи мисли сувише добро.

■

БЕНЏАМИН ФРАНКЛИН:
Гордост мрзи гордост – код других!

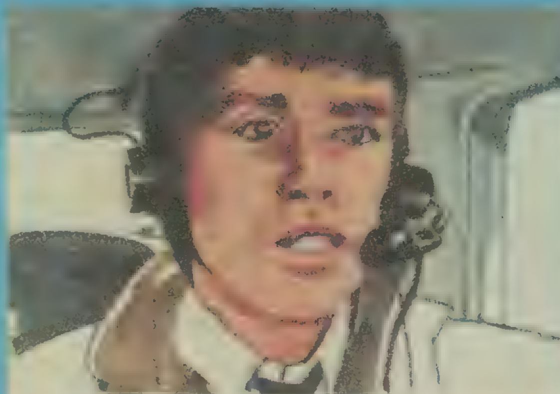
■

ЏОН РАСКИН:
Гордост је основа свих великих грешака!

Илустровао: Зоран Петканић Петко

живот је прича, прича је живот

ПРЕ НО ШТО ЈЕ БИО ПРИМОРАН ДА ПОЛЕТИ САМ, МЛАДИ КОЛИН ВОЗИО СЕ АВИОНОМ САМО КАО ПУТНИК И ДВА ДАНА УЧИО ДА ПИЛОТИРА

Контролна камера у авиону снимила је панично лице Колина Хјуинса за време принудног самосталног лета.

Брајан Лекомбер, професионални пилот-акробата, даје са земље спасоносна упутства Колину.

Тренутак кад „цесна 152" с Колином за командама и онесвешћеним инструктором Мајком Дарденом слеће на аеродром Вајт Валтам.

Илустровао: Брана Јовановић

ДИГНИ НОС, КОЛИНЕ!

Кад све иде нормалним током, да би неко постао пилот, потребно је око 30-40 сати летења са инструктором. Тада новопечени летач, најзад, може сам, у лаком авиону, да се вине у небеско плаветнило. Наравно, пре тога мора да прође детаљну обуку на земљи, теоретску и на разним тренажерима. Понекад се, међутим, у животу догоди и друкчије.

Двадесеттрогодишњи Енглез Колин Хјуинс, пре но што се заинтересовао за пилотирање, летео је само као путник. Откако се уписао у школу летења – прошла су само два дана, а у та два дана имао је свега три часа обуке. Први сат летења, по сопственом признању, прошао му је у савлађивању страха при сваком погледу на „стравично далеку земљу". Следећа два часа већ је почео да осећа задовољство што лети, што његов авион поскакује на небу као играчка наластишу.

Четврти час претворио се у тешку драму и за инструктора и за младога Колина.

Земља горе – небо доле

Маја ове године, негде на самом почетку тог четвртог часа летења, инструктор Мајк Дарден из ваздухопловног центра Вајкомб, био је сасвим задовољан Колиновим знањем и у једном тренутку престао је да му даје упутства. Препустио му је све команде на „цесни 152", наравно спреман да се умеша ако нешто запне.

– Дивљење што летим, осећање да је снажна машина играчка наластишу, све је то ишчезло у једном јединому трену кад сам схватио да сам сам и да сад све зависи од мене – каже Колин. – Попео сам авион на три стотине метара изнад аеродрома Вајт Валтам не губећи га ни за тренутак из вида, била је то за мене једина чврста, сигурна тачка на хоризонту.

Тада се десило. Одједном, ко зна зашто, инструктор поред њега клонуо је на седишту. Изгубио је свест!

– У почетку – сећа се Колин тих тренутака – и није изгледало тако страшно. Држао сам руке на контролним полугама за управљање како ме је Мајк учио и – летео. А онда... Кад сам покушао да окренем авион, све се окренуло за 360 степени. Ноге су ми млатарале горе у ваздуху, глава висила надоле. Више нисам смео ништа да пипнем. Сав сам се укочио и почео да притискам на радију дугме за позив у помоћ. Са земље је, после извесног времена, за мене дугог као вечност, до мене допро умирујући глас Брајана Лекомбера. Никад ми ниједан звук у животу није био пријатнији...

Колин Хјуинс имао је разлога да се радује. Лекомбер не само што је професионални пилот-акробата и искусан инструктор летења са две хиљаде сати проведених у ваздуху, већ је написао и књигу у којој путнику даје упутства за случај да се пилот онесвести. Колин Хјуинс доиста није могао пожелети бољу помоћ са земље!

Лекомбер који се случајно задесио на једном крају аеродрома успоставио је везу са сићушном тачком у ваздуху помоћу радио-одашиљача, који, иначе, служи осматрачу за алармирање пожара. Група која се окупила око њега чекала је у трави, на крају писте. Било је то најбоље место за покушај спасавања.

– Прва помоћ која се мора пружити „пилоту" као што је Колин Хјуинс била је – умирити га. Зато сам кренуо овако: „Жао ми је што се то догодило, али ништа не брини. Урадићемо већ нешто иако је твој „соло" мало поранио. Држи тако! Чујеш ли ме?"

Нећу ти много причати

Колин га је чуо. Знао је да може да окрене авион. Знао је и да може да га подиже и спушта, али појма није имао како да слети на земљу.

– Одлично радиш. Јеси ли извукао точкове? – чуо се Лекомберов глас. – Пази, Колине, нећу ти причати. Само ћу ти говорити кад да подигнеш, кад да спустиш „нос" авиона. Друго ти сад и не треба.

Колин је пошао на прво спуштање трудећи се да следи тачно Лекомберова упутства. Гурнуо је ручицу напред како му је речено и – ништа се није догодило. Све што је могао да види испред себе била је дугачка зелена стаза која је изгледала широка једва као игралиште за крикет.

– Само мало исправи. Још мало... – командовао је Лекомбер са земље.

Међутим, авион је одједном почео да се понаша као „луд". Земља је, из дубине, јурила у сусрет Колину, који је – како је после описао –желео да авион иде било куда само не надоле. Промашио је писту! Готово лежећи напрезао је сву снагу буквално „усисавајући" ваздух да би остао свестан.

Трећи покушај

Поново се из радија зачуо Лекомберов глас:

– Држиш правац ка писти – говорио је Лекомбер. Али, Колин се плашио да неће моћи да следи његова упутства и нови покушај слетања прошао је горе него претходни. Лекомбер је Колину командовао да прелети аеродром.

– Ако ово још потраје, попустиће ми концентрација и ништа нећу успети – био је свестан Колин. Ни људима доле није било лако. Питали су се шта се догађа с младићем, шта с инструктором Мајком Дарденом. Хоће ли извући живе главе? Лекомбер се није предавао:

– Подигни нос авиона, подигни га! – командовао је искидано Колину који га је следио аутоматски, грчевито стежући команде.

Почело је треће спуштање. Авион је, међутим, био исувише високо. Одједном је нагло скренуо. – Притиснуо сам команду кормила борећи се да управим авион ка писти, али – прича Колин Хјуинс – изгледало је да се рушим у неизбежно, у заборав.

До Колина је тада допрла још једна Лекомберова порука. Повукао је уназад ручицу, изгледало му је као да се авион зауставља у ваздуху, лебди и пада... Као галеб на воду. Удар о земљу...

... И, авион се пробијао кроз траву подрхтавајући. Мало је скренуо с покошене траве, али био је на сигурном. Колин Хјуинс, по скраћеном поступку, успешно је завршио летачку обуку.

* * *

Кола хитне помоћи нису имала шта да ураде за њега. Био је жив и здрав, само помало бео и зеленкаст. Инструктора су одмах пребацили у болницу где се успешно опоравља од срчаног удара.

В. Смиљанић

ЗЛАТНИ СКАРАБЕЈ

ПО ПРИПОВЕЦИ ЕДГАРА АЛАНА ПОА

ЦРТА:
ДИНО БАТАЉА
(DINO BATAGLIA)

БИЛО ЈЕ ТО ЈЕДНОГ ОКТОБАРСКОГ ЈУТРА НА МОЧВАРНОЈ ОБАЛИ ОСТРВА САЛИВАН, У БЛИЗИНИ ЧАРЛСТОНА, ЈУЖНА КАРОЛИНА...

ВИЛИЈАМ ЛЕГРАНД И ЊЕГОВ СЛУГА ЈУПИТЕР КРЕНУЛИ СУ У ЛОВ НА БАРСКЕ ПТИЦЕ...

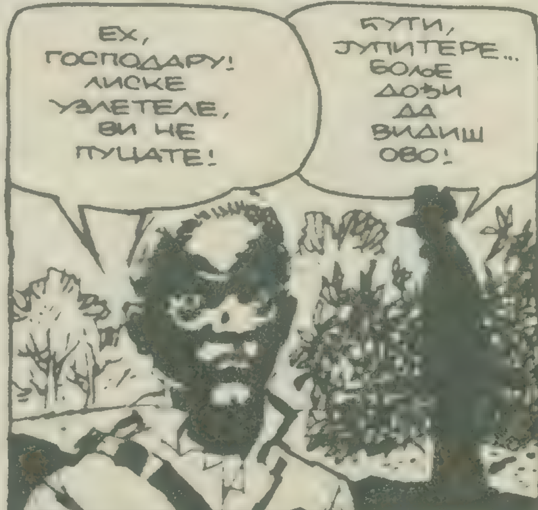

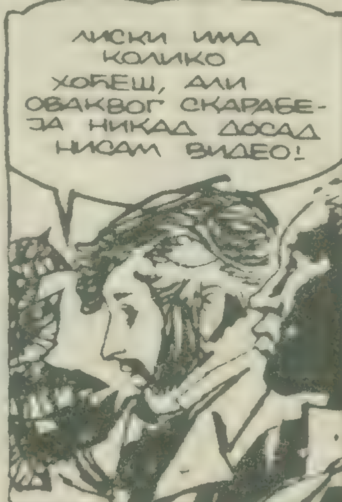

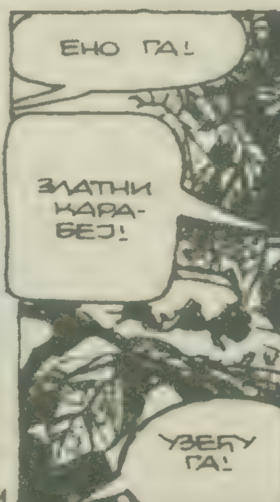

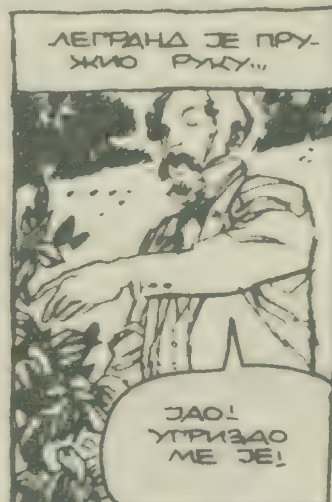

АЛИ, ЛЕГРАНД НИЈЕ ОПАЛИО... С УПЕРЕНОМ ПУШКОМ СТАЈАО ЈЕ НЕПОМИЧНО И ГЛЕДАО У НЕШТО...

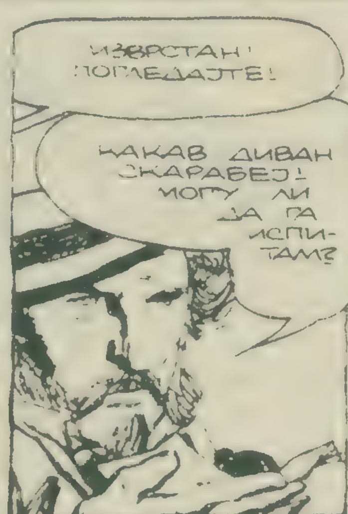
ЛЕГРАНД И ЈУПИТЕР СУ СЕ УПУТИЛИ У ЛОВАЧКУ КОЛИБУ, НА САМОМ ВРХУ ОСТРВА...

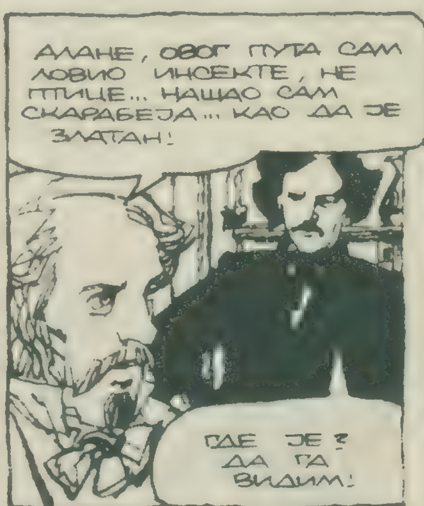

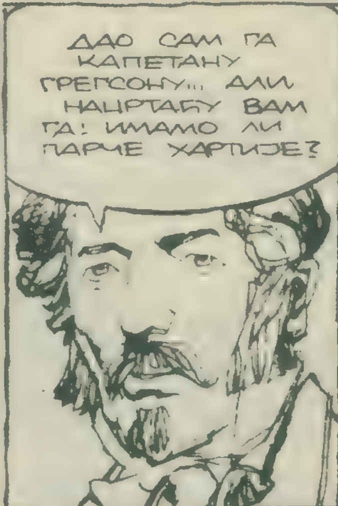
МАЛО КАСНИЈЕ ЛЕГРАНД И ЈУПИТЕР СТИГЛИ СУ ДО КОЛИБЕ...
ПРОЗОРИ СВЕТЛЕ! НЕКО ЈЕ УНУТРА!

И ЗАИСТА...
АЛАН! ЕДГАР АЛАН! КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
КАКО СТЕ, ПРИЈАТЕЉУ МОЈ?

ДОШАО САМ ДА ВАС ОБИЂЕМ И УСУДИО САМ СЕ ДА УЂЕМ! НАПОЉУ ЈЕ ВЕОМА ХЛАДНО!
ДОБРО СТЕ УРАДИЛИ!

КАКО СИ, ЈУПИТЕРЕ?
ЈУПИТЕР ДОБРО! САД ЋЕ ИСПЕЋИ ЛИСКЕ!
ЗАР САМО ТРИ?

АЛАНЕ, ОВОГ ПУТА САМ ЛОВИО ИНСЕКТЕ, НЕ ПТИЦЕ... НАШАО САМ СКАРАБЕЈА... КАО ДА ЈЕ ЗЛАТАН!
ГДЕ ЈЕ? ДА ГА ВИДИМ!

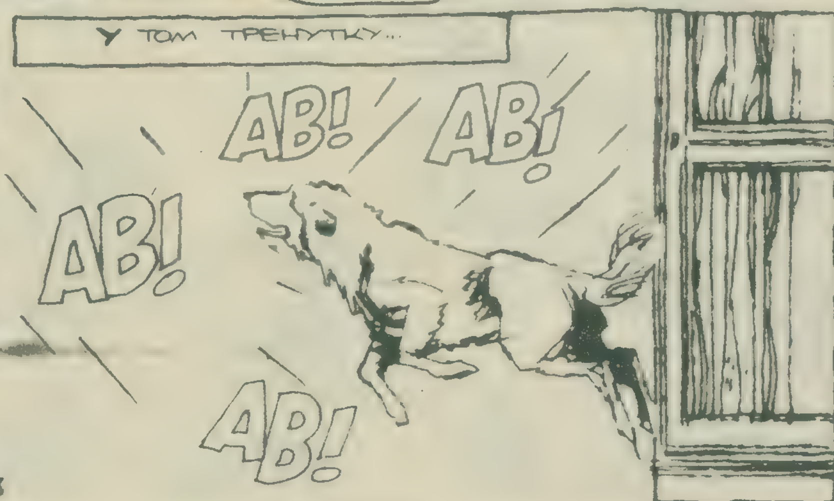

ДАО САМ ГА КАПЕТАНУ ГРЕГСОНУ... АЛИ, НАЦРТАЋУ ВАМ ГА! ИМАМО ЛИ ПАРЧЕ ХАРТИЈЕ?

АХ, ЕВО! ДАЈТЕ МИ ОЛОВКУ...
НЕ МУЧИТЕ СЕ, ПРИЈАТЕЉУ!

НЕ, НЕ! МОРАМ ВАМ ГА НАЦРТАТИ! ТО ЈЕ НЕКИ ИЗУЗЕТАН ПРИМЕРАК.. ЕВО..

...ВИДИТЕ...

3

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
АВ!
АВ!
АВ!
АВ!

ТОМЕ! К... КАКО СИ, ТОМЕ?

АВ!

ДОСТА! У КУЋИЦУ! У КУЋИЦУ, ТОМЕ!

ДО ЂАВОЛА! КАКАВ ДОЧЕК!

ГЛЕ! ЗАМАЛО ДА ВАШ ЦРТЕЖ ЗАВРШИ У ВАТРИ! ДА ВИДИМО САД ТОГ СКАРАБЕЈА!

АЛИ..

ШТА КАЖЕТЕ?

ЈА... ОВО ЈЕ МРТВАЧКА ГЛАВА!

КАКО ЋЕТЕ НАЗВАТИ ТОГ ВАШЕГ СКАРАБЕЈА? МРТВАЧКА ГЛАВА?

ШТА ТО ПРИЧАТЕ? ДА ВИДИМ!

АЛИ... КАКО... НИШТА МИ НИЈЕ ЈАСНО...

ИЗВИНИТЕ, АЛАНЕ.. ОСТАВИТЕ МЕ САД... МОРАМ ДА ПРОВЕРИМ..

ЛЕГРАНД ЈЕ СЕО У УТАО КОЛИБЕ СА ПАРЧЕТОМ ПАПИРА У РУЦИ...

АЛАН ЈЕ ЋАСКАО СА ЈУПИТЕРОМ...

КАКО ТВОЈА КОСТОБОЉА, ЈУПИТЕРЕ?

ОХ, ОНА ДОБРО... АЛИ ЈА ЛОШЕ, ГОСПОДАРУ АЛАН!

МАЛО КАСНИЈЕ ДВА ПРИЈАТЕЉА СУ СЕЛА ЗА СТО...

ШТА ЈЕ СА ВАШИМ СКАРАБЕЈОМ?

ПА.. НЕ ПОМИЊИМО ГА ВИШЕ!

АЛАН И ЛЕГРАНД СУ ПРОВЕЛИ ВЕЧЕ У НЕВЕЗАНОМ РАЗГОВОРУ... КАСНИЈЕ, КАД СЕ ПО ВРАЋАО КУЋИ...

ЧУДНО.. НИКАД ЛЕГРАНД НИЈЕ БИО ТАКО ЋУТЉИВ И ЗАМИШЉЕН...

ПРОШАО ЈЕ ЧИТАВ МЕСЕЦ, А ДВА ПРИЈАТЕЉА СЕ НИСУ ВИДЕЛА. АЛАН ЈЕ ВРЕМЕ ПРОВОДИО У СВОЈОЈ КУЋИ У ЧАРЛСТОНУ. РАДИО ЈЕ НА НОВОЈ КЊИЗИ.. И.. ЈЕДНОГ ДАНА...

...У ПОСЕТУ МУ ЈЕ СТИГАО ЈУПИТЕР...

ОХ! КОЈИМ ДОБРОМ, ЈУПИТЕРЕ? КАКО ТИ ЈЕ ГОСПОДАР?

ОХ! ОН ЛОШЕ! ЈАКО БОЛЕСТАН! СТАЛНО У КОЛИБИ!

БОЛЕСТАН? ШТА МУ ЈЕ?

ЛУД! УГРИЗАО ГА ЗЛАТНИ КАРАБЕЈ! **ПОЛУДЕО!**

СИРОМА ГОСПОДАР! ОН ГОВОРИТИ САМ СА СОБОМ, ПИСАТИ, РАЧУНАТИ... ЛУД, КАЖЕМ! ГОСПОДАРУ АЛАН, ЈА ДОНЕО ПИСМО! ЕВО!

ДРАГИ АЛАНЕ,
ЗАШТО НЕ ДОЛАЗИТЕ? МОРАМО ДА СЕ ВИДИМО И РАЗГОВАРАМО! ХИТНО ЈЕ! ДОЂИТЕ ОДМАХ! ПОНАВЉАМ, ВЕОМА ЈЕ ХИТНО! ДО СКОРОГ ВИЂЕЊА.

ВАШ
ВИЛИЈАМ
ЛЕГРАНД

ДОБРО... АКО ЈЕ ТАКО, ИДЕМ С ТОБОМ ЈУПИТЕРЕ!

КОЧИЈА ЧЕКА!

И ТАКО СУ ЈУПИТЕР И АЛАН СТИГЛИ ДО КОЛИБЕ...

ОХ! ДОБРО МИ ЈЕ!

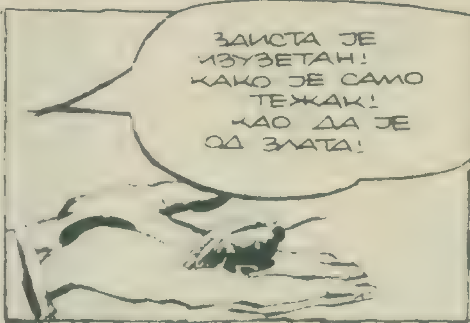
ЈЕСТЕ ЛИ СИГУРНИ?

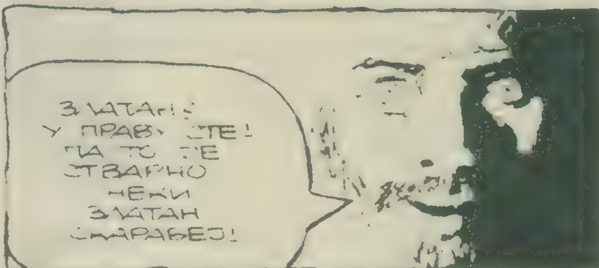
ВИШЕ НЕГО СИГУРАН! СЕЋАТЕ ЛИ СЕ ОНОГ МОГ СКАРАБЕЈА?

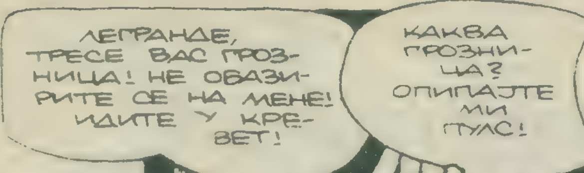
ДА!

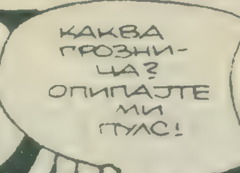
ЕВО ГА!

5

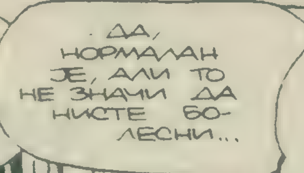

ЗАИСТА ЈЕ ИЗУЗЕТАН! КАКО ЈЕ САМО ТЕЖАК! КАО ДА ЈЕ ОД ЗЛАТА!

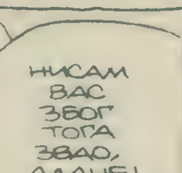

ЗЛАТАН! У ПРАВУ СТЕ! ПА ТО ЈЕ СТВАРНО НЕКИ ЗЛАТАН СКАРАБЕЈ!

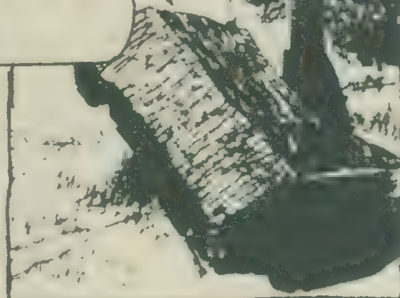

ЛЕГРАНДЕ, ТРЕСЕ ВАС ГРОЗНИЦА! НЕ ОБАЗИРИТЕ СЕ НА МЕНЕ! ИДИТЕ У КРЕВЕТ!

КАКВА ГРОЗНИЦА? ОПИПАЈТЕ МИ ПУЛС!

...ДА, НОРМАЛАН ЈЕ, АЛИ ТО НЕ ЗНАЧИ ДА НИСТЕ БОЛЕСНИ...

НИСАМ ВАС ЗБОГ ТОГА ЗВАО, АЛАНЕ!

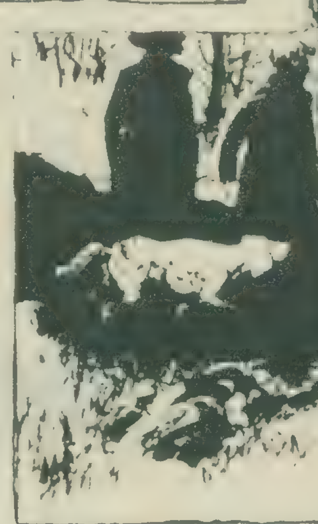

А ЗБОГ ЧЕГА ОНДА?

ДА БИ МИ СЕ ПРИДРУЖИЛИ У МОМ МАЛОМ ИСТРАЖИВАЧКОМ ПОХОДУ ПО ОСТРВУ!
А КАДА?

ОДМАХ! ОДЛУЧИТЕ -ДА ИЛИ НЕ?
ПА... ДА! СВАКАКО...

И ТАКО, ТОГ ВЕТРОВИТОГ И ХЛАДНОГ ПОПОДНЕВА КРЕНУЛИ СУ НА ПУТ ЛЕГРАНД, АЛАН, ЈУПИТЕР И ТОМ...

ХАЈДЕ, ШТА ЧЕКАШ С ТОМ КОСОМ, ЈУПИТЕРЕ!

И ЗАИСТА, ДАЉЕ СЕ МОГЛО НАПРЕДОВАТИ САМО УЗ ПОМОЋ КОСЕ...

ВИДИМ ДА МЕ НЕ ВОДИТЕ У ЛОВ, ЛЕГРАНДЕ! АЛИ, РЕЦИТЕ, КУДА МЕ ВОДИТЕ?
ВИДЕЋЕТЕ... ВИДЕЋЕТЕ...

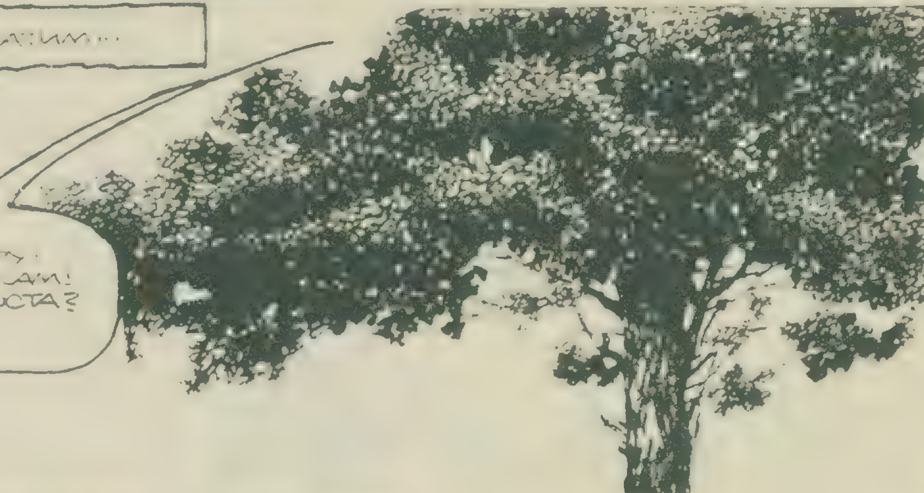

НАЈЗАД СУ СТИГЛИ ДО ЈЕДНЕ ЧИСТИНЕ НА КОЈОЈ ЈЕ РАСЛО НЕКО СТАРО СТАБЛО.
ЕВО НАС!

А ШТА ЋЕМО САД?
ЈУПИ-ТЕРЕ!
ДА, ГОС-ПО-ДАРУ!

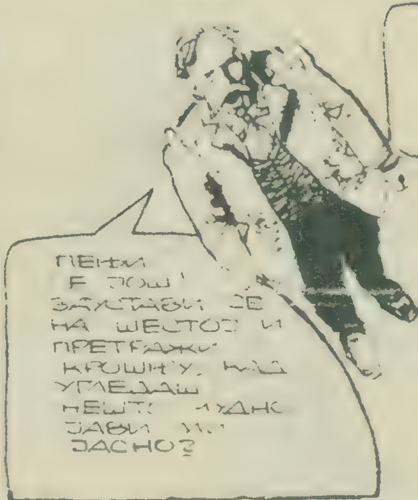

ПЕЊИ СЕ НА ДРВО! РЕЋИ ЋУ ТИ КАД ТРЕ-БА ДА СЕ ЗАУСТА-ВИШ!
ДОБРО... ЈА СТАР... ИПАК СЕ ПО-ПЕТИ...

И ПОНЕСИ ОВО!
ЗЛАТНИ КАРАБЕЗ? ОХ! НЕ! НЕ!
КАКО! ЗАР СЕ УСУЂУЈЕШ ДА ПРОТИВУРЕЧИШ СВОМ ГОСПОДАРУ?

ЈЕ ЛИ ДОСТА?

ПЕТ!

ПЕЊИ
НА ШЕСТОЈ И
ПРЕТРАЖИ
УГЛЕДАШ
ЈАСНО?

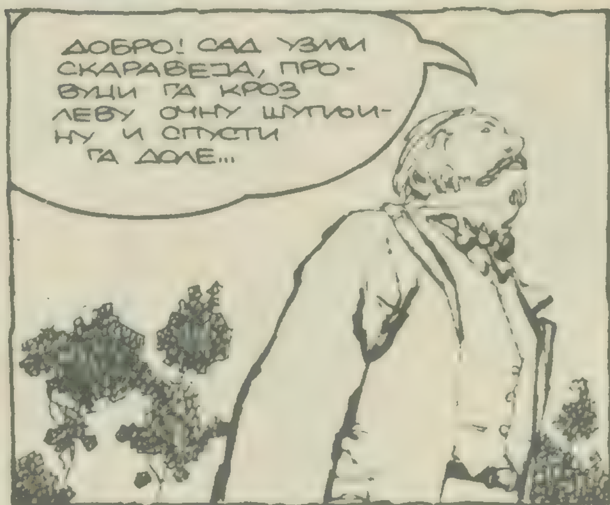

7

ЈУПИТЕР ЈЕ ПОЛАКО ПУЗАО ПО ГРАНИ...
ПРОКЛЕТИ КАРАБЕЈ! СИРОМАХ ЈУПИТЕР!

ОХ!

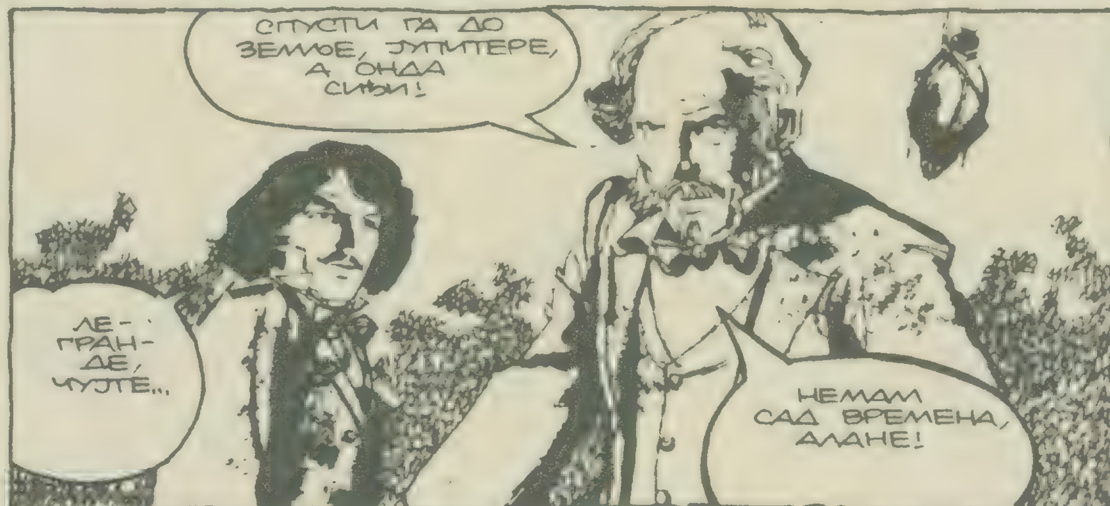

ЕВО ШТА ЈЕ ВИДЕО ЈУПИТЕР...

ГО... ГОСПОДАРУ... ВИДЕО ЛОБАЊУ... П... ПРОБОДЕНА КЛИНОМ...

ДОБРО! САД УЗМИ СКАРАБЕЈА, ПРОВУЦИ ГА КРОЗ ЛЕВУ ОЧНУ ШУПЉИНУ И СПУСТИ ГА ДОЛЕ...

Д... ДОБРО... ЈАДНИ ЈУПИТЕР, УВЕК СЛУША...

МАЛО КАСНИЈЕ...
ЕВО ГА!

СПУСТИ ГА ДО ЗЕМЉЕ, ЈУПИТЕРЕ, А ОНДА СИЂИ!
ЛЕГРАНДЕ, ЧУЈТЕ...
НЕМАМ САД ВРЕМЕНА, АЛАНЕ!
8

СКАРАБЕЈ ЈЕ ПАО НА ЗЕМЉУ...

ДОБРО! А САД МИ ПОМОЗИТЕ, АЛАНЕ!

ШТА ТРЕБА ДА РАДИМ?

ПРЕМА ЛЕГРАНДОВИМ УПУТСТВИМА АЛАН ЈЕ ПОБО ШТАП НА МЕСТО НА КОЈЕ ЈЕ ПАО СКАРАБЕЈ...

ЗА ТО ВРЕМЕ ЛЕГРАНД ЈЕ ЗАТЕГАО КОНОПАЦ ОД ДРВЕТА ДО ШТАПА, А ЗАТИМ ЈОШ 50 СТОПА...

ЕВО ТОГ МЕСТА! ЛОПАТЕ У РУКЕ!

ВЕЋ СЕ СМРКЛО, МЕСЕЦ СЕ ПОЈАВИО, А ТРИ ЧОВЕКА СУ КОПАЛА У ТИШИНИ...

ЈЕДАН ЧАС КАСНИЈЕ...

ЛЕГРАНДЕ, ИЗВИНИТЕ, АЛИ ШТА ОВО КОПАЊЕ ЗНАЧИ? ДА НЕ ЖЕЛИТЕ МОЖДА ДА СТИГНЕТЕ ДО СРЕДИШТА ЗЕМЉЕ?

НА ПОСАО, МОЛИМ!

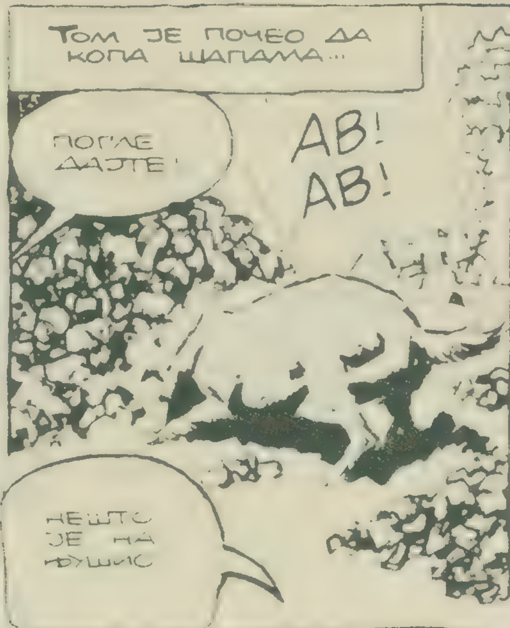
КОПАТИ И НИШТА НЕ НАЋИ... ТО МИ НЕ ДОПАДА СЕ...

9

ОДЈЕДНОМ ТОМ ЈЕ ПОЧЕО ДА РЕЖИ..

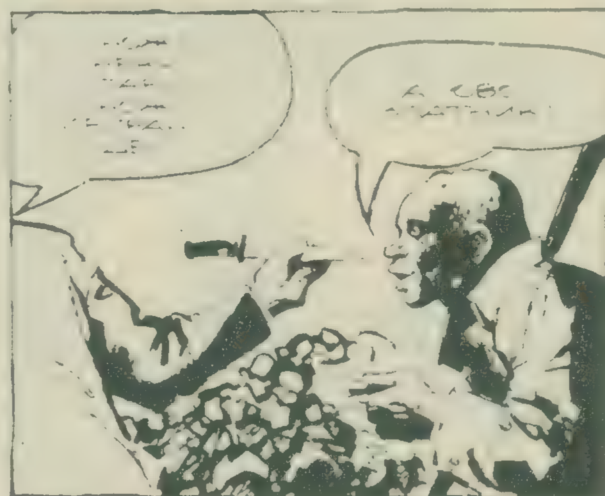
ТОМ ЈЕ ПОЧЕО ДА КОПА ШАПАМА...
ПОГЛЕДАЈТЕ!
АВ! АВ!
НЕШТО ЈЕ НАЊУШИО

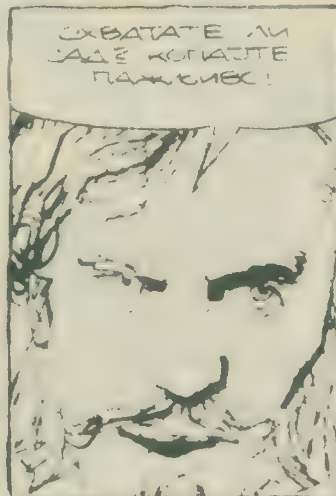

И, ЗАИСТА...

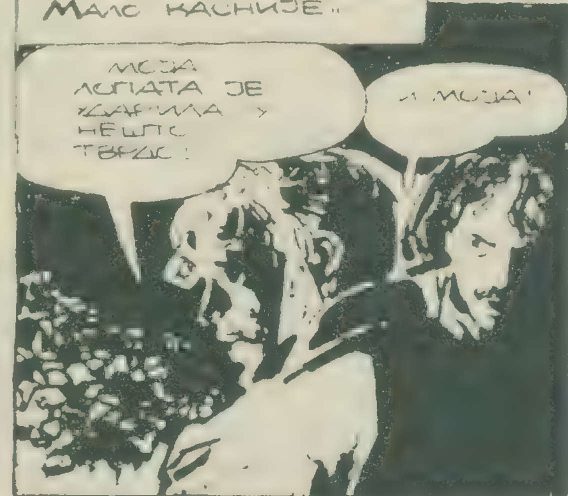

ЉУДСКЕ КОСТИ
ПАЖЉИВО КОПАЈТЕ.
ОХ! СИРОМА ...

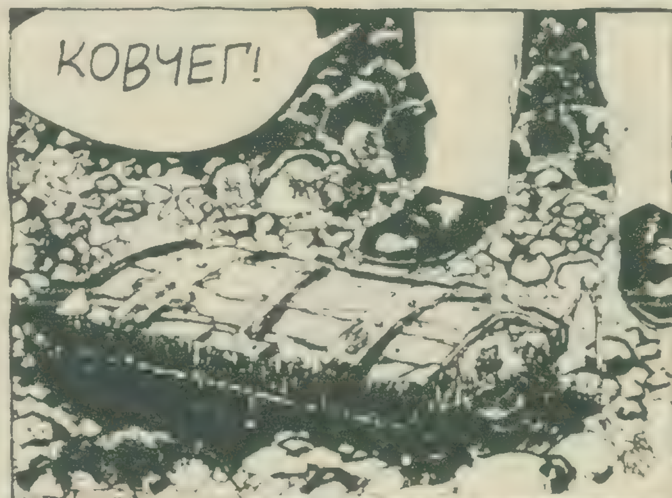

СХВАТАТЕ ЛИ САДА? КОПАЈТЕ ПАЖЉИВО!

МАЛО КАСНИЈЕ...
МОЈА ЛОПАТА ЈЕ УДАРИЛА У НЕШТО ТВРДО!
И МОЈА!

КОВЧЕГ!

ТЕШКО МЕНИ! ШТА ЈЕ ОВО?
ОТВАРАЈТЕ ГА, ЗА ИМЕ БОГА
ДА... ДА...

ЕВО!

БЛАГО КАПЕТАНА КИДА!
ХРПА ЗЛАТНИКА, ДРАГОГ КАМЕЊА, СКУПОЦЕНОГ НАКИТА.. ЛЕГРАНД, ПО И ЈУПИТЕР СУ СВЕ ТО БЛАГО ПРЕНЕЛИ У ЛОВАЧКУ КОЛИБУ НА ОСТРВУ...

УЈУТРО...
ЛЕГРАНДЕ, МОЖЕТЕ ЛИ МИ САД ОБЈАСНИТИ ТАЈНУ ОВОГ БЛАГА, ТАЈНУ ЗЛАТНОГ СКАРАБЕЈА, ВАШЕГ ПОНАШАЊА... СВЕ?
СВА-КАКО!

ПРОНАШЛИ СМО СКАРАБЕЈА... ОН МЕ ЈЕ УГРИЗАО, СЕЋАТЕ СЕ? ЈУПИТЕР ГА ЈЕ ЗАМОТАО У ПАРЧЕ ХАРТИЈЕ КОЈУ ЈЕ НАШАО ТАМО НА ОБАЛИ У БЛИЗИНИ НЕКЕ СТАРЕ БАРКЕ...

„НА ТОМ ПАПИРУ САМ, НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ, НАЦРТАО СКАРАБЕЈА! ВИ СТЕ СТАЈАЛИ КРАЈ КАМИНА...
11

ОДЈЕДНОМ ЈЕ УЛЕТЕО ТОМ, СКОЧИО ЈЕ НА ВАС, И ВИ СТЕ ИСПУСТИЛИ ХАРТИЈУ КОЈА ЈЕ ПАЛА ПОРЕД ВАТРЕ...

РЕКЛИ СТЕ МИ...

ЗАМАЛО ДА ВАШ ЦРТЕЖ ЗАВРШИ У ВАТРИ!

И, МАЛО КАСНИЈЕ...

... УГЛЕДАЛИ СТЕ МРТВАЧКУ ГЛАВУ

ДА, ТАКО ЈЕ!

... БИО САМ ЗГРАНУТ И ПОВУКАО САМ СЕ ДА РАЗМИШЉАМ, СЕЋАТЕ СЕ?

МРТВАЧКА ГЛАВА? АЛИ, ЈА ЈЕ НИСАМ НАЦРТАО...

ЦЕЛУ НОЋ САМ ПРОВЕО РАЗМИШЉАЈУЋИ О ТОМЕ...

ОВО НИЈЕ ОБИЧНА ХАРТИЈА, ОВО ЈЕ ПЕРГАМЕНТ... НАШЛИ СМО ГА ПОРЕД ТРУЛЕ ОЛУПИНЕ ОНОГ ЧАМЦА...

ЧАМАЦ... ПЕРГАМЕНТ... МРТВАЧКА ГЛАВА... ПИРАТИ!

А КАКО ЈЕ ПОЈАВИЛА МРТВАЧКА ГЛАВА? АХ, ЗНАМ! МАСТИЛО ЈЕ РЕАГОВАЛО НА ТОПЛОТУ...

ПОСТОЈЕ ТАКВЕ ВРСТЕ МАСТИЛА ЧИЈИ СУ ТРАГОВИ ВИДЉИВИ ТЕК КАД СЕ ХАРТИЈА ПРИНЕСЕ ИЗВОРУ ТОПЛОТЕ...

ПРИШАО САМ ВАТРИ И НАДНЕО ПЕРГАМЕНТ.

ЕВО, ПОЈАВЉУЈЕ СЕ ЈОШ НЕКАКАВ ЛИК...

ЈАРЕ!

АЛАН ЈЕ ПРЕКИНУО ЛЕГРАНДОВУ ПРИЧУ...

ЈАРЕ? ШТА ТО ЗНАЧИ?

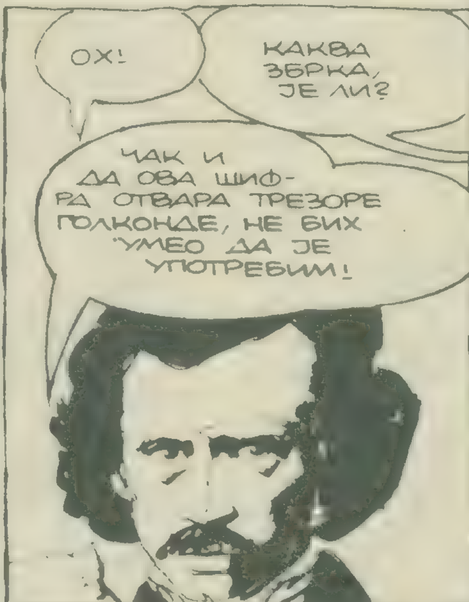
НЕ СХВАТАТЕ? ЈАРЕ СЕ НА ЕНГЛЕСКОМ КАЖЕ КИД! СХВАТАТЕ? КАПЕТАН КИД! ТО ЈЕ БИО ЊЕГОВ ЗНАК!

НЕВЕРОВАТНО!

АЛИ ТО НИЈЕ СВЕ! И ДАЉЕ САМ ЗАГРЕЈАВАО ПЕРГАМЕНТ И УОЧИО ЈОШ НЕКЕ ЗНАКЕ! ЕВО, ПОГЛЕДАЈТЕ!

12

53‡‡+305. 6*;4826)
4‡.4‡):806*;48+8¶60))
85;1‡(;:‡*8+83(88)
5*+;46(;88*96*?;8)*
‡(;485);5*+2:*‡
(;4956*2(5*-4)
8¶8*;4069285);
6+8)4‡‡;1(‡9;
48081;8:8‡1;48+
85;4)485+528806*
81(‡9;48;(88;4(‡?
34;48)4‡;161;:
188;‡?;

ЕВО ГЛЕДАЈ...

85;5*+2:*‡
(;4956*2(5*-4)
8¶8*;4069285);
6+8)4‡‡;1(‡9;
48081;8:8‡1;48+
85;4)485+528806*
81(‡9;48;(88;4(‡?
34;48)4‡;161;:
188;‡?;

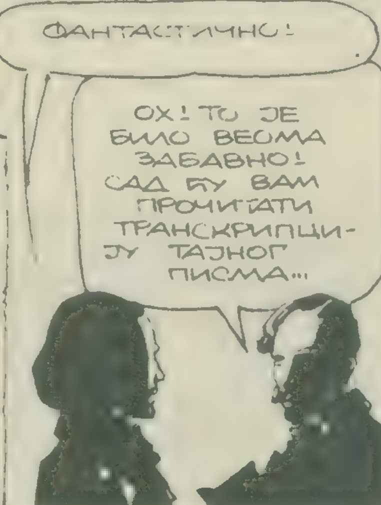

НАШАО САМ ТРИ ЗНАКА КОЈИ СЕ ИСТИМ РЕДОСЛЕДОМ ПОНАВЉАЈУ ЧАК ШЕСТ ПУТА! ЕВО! ; =T 4=H 8=E

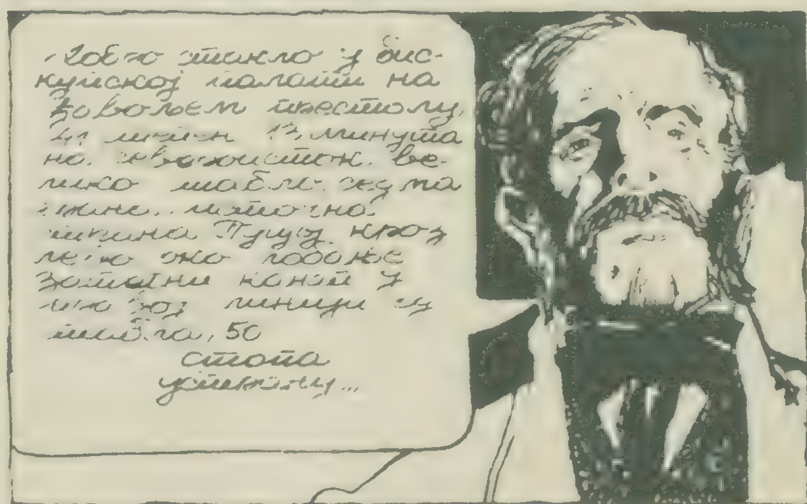
48081;8:8‡1;48+
85;4)485+528806*
81(‡9;48;(88;4‡?
34;48)4‡;161;:
188;‡?;

И ЕВО ДО ЧЕГА САМ ДОШАО...

5	ПРЕДСТАВЉА	a
+	"	d
8	"	e
3	"	g
4	"	h
6	"	i
*	"	n
‡	"	o
(	"	r
;	"	t

А ШТА ДА СЕ РАДИ С ДОГЛЕДОМ? ДА СЕ ГЛЕДА! У КОМ ПРАВЦУ? ЈАСНО! У ПРАВЦУ 41. СТЕПЕНА И 13. МИНУТА КА ХОРИЗОНТУ!
АЛИ, ХОРИЗОНТ ЈЕ ОГРОМАН!
НЕ! НЕ! СВЕ ЈЕ ТАЧНО НАЗНАЧЕНО!

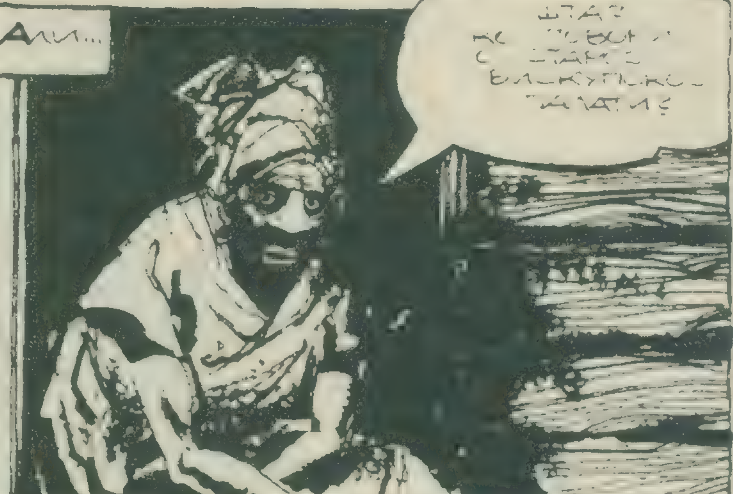

ДОБРО, АЛИ ОСТАЛО? БИСКУПСКА ПАЛАТА? ЂАВОЉИ ПРЕСТО?
ТО ЈЕ МЕСТО **СА КОГА** ТРЕБА ГЛЕДАТИ!
ПАЛАТА У ОВОМ КРАЈУ!

ТО ЈЕ И МЕНЕ ЗБУНИЛО! АЛИ, УЗЕО САМ ДОГЛЕД И КРЕНУО...

„ПРВО САМ СЕ РАСПИТИВАО У ЧАРЛСТОНУ...“

БИСКУПСКА ПАЛАТА? НИКАД ЧУО!

„ЛУТАО САМ УНАОКОЛО НЕДЕЉУ ДАНА И НАЈЗАД У ЈЕДНОМ ЦРНАЧКОМ СЕЛУ...“
ЗНАТЕ ЛИ НЕШТО О НЕКОЈ БИСКУПСКОЈ ПАЛАТИ?
НЕ. НИШТА...

АЛИ...
ШТА?

ЗНАШ ЛИ НЕШТО
ЗНАМ САМО ДА САМ ЖЕДНА И ДА НЕМАМ ДУВАНА!

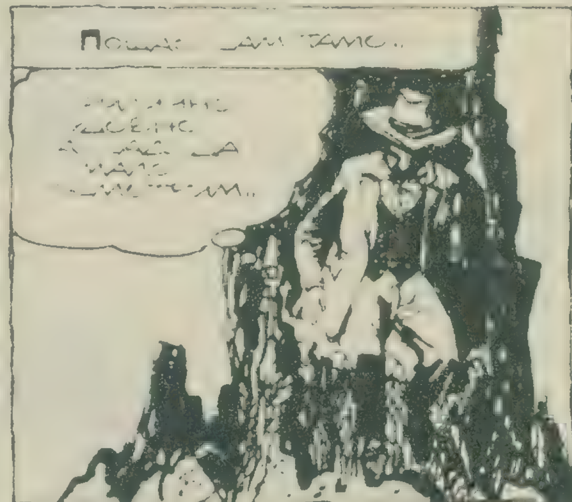

ОДВЕДИ МЕ ДО ПАЛАТЕ! ДАЋУ ТИ ДОЛАР ЗА ДУВАН И РУМ!

..СТАРИЦА МЕ ЈЕ
ОВУДА НИКО НИЈЕ КРОЧИО ВЕЋ ЈЕ ДАМДЕСЕТ ГОДИНА

НАЈЗАД...
ЕВО

...ПОЧЕО САМ ДА СЕ ВЕРЕМ УЗ РУШЕВИНЕ...

ПОГЛЕДАО САМ УНАОКОЛО... БИО САМ НА ВРХУ...
ЂАВОЉИ ПРЕСТО!
ЕНО ГА!

УЗЕО САМ ДОГЛЕД...
ДРВО... ТАМО ЈЕ
ДА ВИДИМО ГРАНЕ...
СЕДМУ ГРАНУ...

ЕНО НЕШТО

ЛОБАЊА!

ОСТАЛО ЈЕ ЈАСНО! ТРЕБАЛО ЈЕ САМО ДА ОДРЕДИМ ГДЕ БИ ТО МЕТАК ПАО И ПОБОДЕМ КОЛАЦ!

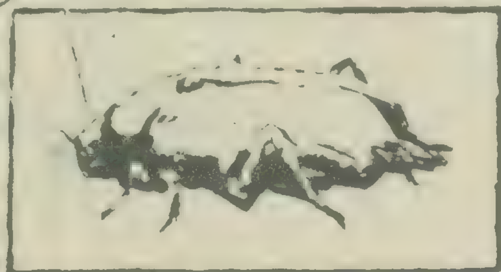

ЛЕГРАНД ЈЕ ЗАВРШИО СВОЈУ ПРИЧУ...
ОСТАЛО ЗНАТЕ, АЛАНЕ!

ОХ, ДА! МАЛИ ЗЛАТНИ КАРАБЕЈ, СТАРИ ЈУПИТЕР СЕ БОЈАО ЊЕГА! АХ! АХ! СТАРИ ЈУПИТЕР! ЗАР СЕ НЕ СТИДИШ, СТАРЧЕ?

ЈОШ ДВЕ СТВАРИ, ЛЕГРАНДЕ! ПРВА ЈЕ: ШТА ЈЕ СА ОНА ДВА КОСТУРА?
ТО СУ ЉУДИ КОЈЕ ЈЕ КИД УБИО, ДА НЕ БИ ОТКРИЛИ МЕСТО ГДЕ ЈЕ ЗАКОПАО БЛАГО!

А ДРУГА?
ПА... СКАРАБЕЈ! ЗАШТО СТЕ ЊЕГА УБАЦИЛИ КРОЗ ОЧНУ ШУПЉИНУ, А НИСТЕ ПУЦАЛИ?

РЕЋИ ЋУ ВАМ, ДРАГИ ПРИЈАТЕЉУ! МАЛО СУ МЕ УВРЕДИЛЕ ВАШЕ СУМЊЕ У МОЈЕ МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ ПА САМ ХТЕО С ВАМА МАЛО ДА СЕ ПОИГРАМ!
АХА! БИЛА ЈЕ ТО РЕЖИЈА...

УОСТАЛОМ, СКАРАБЕЈ ЈЕ ТО ЗАСЛУЖИО! НИКАД НЕ БИСМО ПРОНАШЛИ БЛАГО ДА НИЈЕ БИЛО **ЗЛАТНОГ СКАРАБЕЈА**!

КРАЈ

Цицин кутак

ЦИЦА КУВАРИЦА

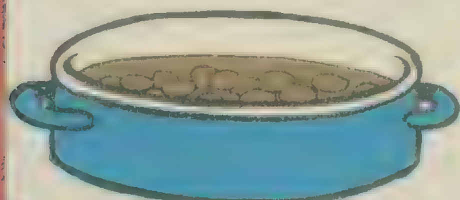
СЛАТКО ОД ШЉИВА

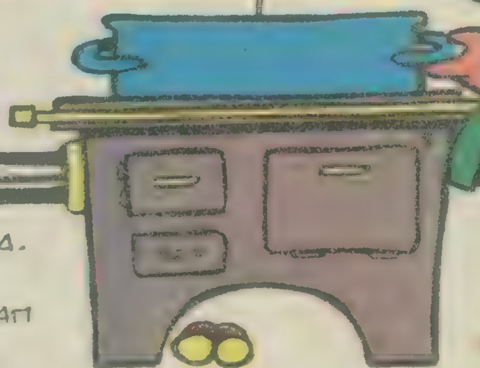

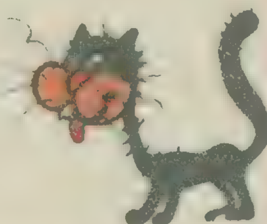
Килограм шљива маџарки, 1 кг шећера, 2 чаше воде, 1 лимун и 2 шипке (или 2 кесице) ваниле. Шљиве ољуштите и ставите у кречну воду. Креч потопите у двоструко више воде него што износи количина креча, па кад се слегне, воду оцедите и шљиве држите у њој 2 сата.

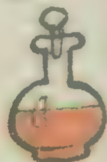
Извадите коштице и шљиве исперите у 5–6 вода. Док су у кречу, ушпинујте шећер (да пада кап по кап са кашике), па додајте шљиве. Док се слатко лагано кува, скидајте пену.

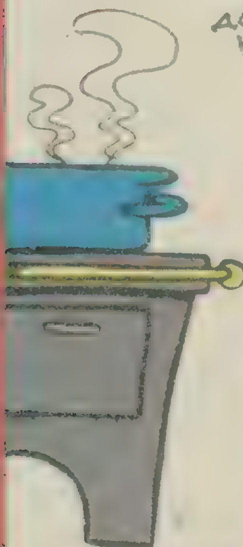

После пола сата додајте лимун исечен на колутове, ванилу, кувајте још десетак минута па шерпу скините са шпорета, покупите пену, покријте мокром крпом и оставите да се потпуно охлади. Сипајте у тегле и повежите целофаном.

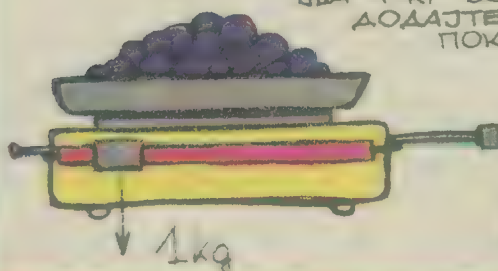

ЏЕМ ОД ЗОВИНИХ БОБИЦА

На 1 кг бобица додајте 700 гр шећера и воде толико да покрије масу. Кувајте на тихој ватри док за варјачом не остаје траг да се види дно шерпе. Топао џем сипајте у тегле и повежите их тек сутрадан кад се на врху ухвати корица.

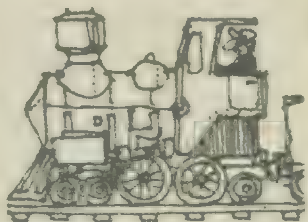

СЛУШАЈ МЕ ДОБРО, СИНЕ ХАМЛЕТЕ!

Ако желите да проверите своје опште образовање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако питање дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако сте успели да одговорите на сва питања, честитамо! Ако нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

1. Најдужа железничка пруга на свету је:
а) Транссибирска железница
б) Јунион пацифик у САД
в) Индијска железница

2. Мачку су некада давно сматрали светом животињом у:
а) Вавилону
б) Египту
в) Кини

3. Алфред Нобел, оснивач чувене фондације која сваке године додељује награду за највећа научна достигнућа, књижевност и залагање за мир, пронашао је:
а) барут
б) динамит
в) пеницилин

4. Буриданов магарац умро је од:
а) глади и жеђи
б) старости
в) магарећег кашља

5. Најновији албум групе „Денис и Денис" зове се:
а) „Ја сам брбљива"
б) „Ја сам лажљива"
в) „Чувај се!"

6. Најпознатија јапанска фирма за производњу рачунара зове се:
а) Фуђица
б) Фуџијами
в) Нарајами

7. Онај ко не воли људе је:
а) филантроп
б) филадендрон
в) мизантроп

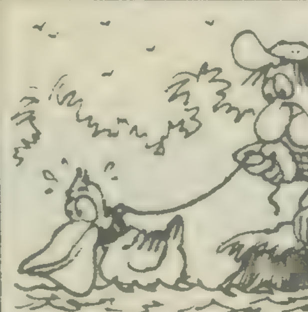
8. Од главног града СФРЈ Београда, најудаљенија тачка на Земљиној кугли налази се у:
а) Атлантском
б) Тихом
в) Индијском океану

9. Хемијски елемент назван по данском физичару Нилсу Бору зове се:
а) бор
б) нилсијум
в) нилсборијум

10. Садашња правакиња света у шаху је:
а) Нона Гаприндашвили
б) Маја Чибурданидзе
в) Жужа Полгар

11. Птица која с прстеном око врата лови рибу за рачун човека зове се:
а) пеликан
б) катамаран
в) корморан

12. Претеча данашњег фото-апарата је:
а) дагеротип
б) фонограф
в) латерна магика

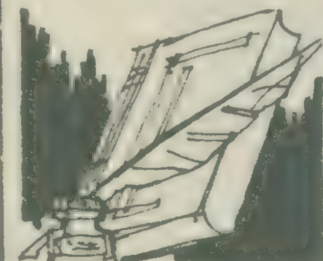

13. Лик једне глумице недавно је изабран да представља Маријану, симбол Француске. Њено име је:
а) Изабел Ађани
б) Мирей Матје
в) Катрин Денев

14. Син омиљеног стрипског јунака Хогора зове се:
а) Хорације
б) Хамлет
в) Омлет

15. Овогодишња Његошева награда за књижевност припала је:
а) Десанки Максимовић
б) Мири Алечковић
в) Весни Парун

Илустровао: Зоран Петковић Петко

ОДГОВОРИ:

1-а) Транссибирска железница, од Свердловска (Урал) до Владивостока, саграђена 1892–1905 године, дуга је 9337 км.
2-б)
3-б) Алфред Нобел пронашао је 1867. динамит, има још стотину патената, Силно се обогатио производњом експлозива.
4-а) магарац из чувене „басне" није могао, због подједнаке жеље, да се одлучи да ли да прво приђе навиљку сена или ведру воде.
5-б)
6-а) Најпознатија и највећа је Фуђицу, следи МЕЦ, Хитачи, Тошиба...
7-в)
8-б) Кад бисте из Београда могли да прођете кроз средиште Земље, избили бисте у Тихи океан, око 2500 км источно од Новог Зеланда
9-в)
10-б)
11-в)
12-а) фотографисање помоћу сребрних или посребрених бакарних плоча које су покривене слојем јодида сребра пронашао је француски сликар Дагер.
13-в)
14-б)
15-а)

НА ОГЛАС СЕ ЈАВИ, ЈЕР САМ ОНАЈ ПРАВИ

– СА ПРЕКРАСНИМ НАУСНИЦАМА ГОСПОЂИЦУ ИЗ ТРАМВАЈА БР. 4. ГОСПОДИН ПОРЕД КОГА ЈЕ СТАЈАЛА ОЧЕКИВАЋЕ ПРЕД НАРОДНИМ ПОЗОРИШТЕМ У СУБОТУ ОД 6 1/2 ДО 6 3/4 – „ПОЛИТИКА", 16. ФЕБРУАР 1928. ГОДИНЕ

ЉУБАВНЕ ТАЈНЕ У ЈАВНИМ ГЛАСИЛИМА

Пре 57 година „Политика" пише о великој глади, јакој зими и незапослености у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца чији се страначки противници жестоко свађају у Народној скупштини. Цена листа који излази већ 14 година и који је стекао видан углед у мноштву београдских новина износи један динар. За тај један динар читалац може да, поред политичких новости из земље и света, сазна и да су похватани пожаревачки зликовци, да се у Народном позоришту дају „Зулумћар" и „Ташана", у биоскопу „Коларац" филм „Обесна лола" са Лилијан Харвеј, у „Колосеуму" „Коло среће" у којем играју Пат и Паташон, а у „Касини" „Жена са најлепшим ногама" чија је јунакиња Елен Рихтер.

Велики део листа заузимају такозвана „црна хроника" и разни мали и велики огласи. Међу њима, првог јануара 1928. године, „Политика" објављује и разноврсне „љубавне" огласе.

Иако заиста мали огласи, они на свој начин речито говоре о духу тога времена.

Пева господин Трбуховић

Први оглас, у првом броју 1928. године, почиње храбро:

„Удовац сам, 36 година стар, хришћанске вере, поседник непокретног имања – са дететом. Детету фали мајчина љубав, а мени добра жена. Тражим разумевање, смисао за домаћинство и доброту без мираза. Цењене понуде слати под Романтичан крај 323 на администрацију листа".

Следећи носи и упадљив наслов:

„**Удадба!** Сироче сам, без оца и мајке, стара 24 године, хришћанске вере, домаће васпитана, чисте прошлости, лепе појаве, поседница сам већег имања – газдинске куће сам новаца у готовини од 200.000 динара. Желим се удати за господина доброг карактера. Може бити и удовац, јер сам љубитељица деце. Звање и иметак су споредни. Писати под Одлука."

Није познато да ли су „удовац" и „сироче" ступили у везу јер није објављен оглас њиховог матичара. Наиме, тада је био обичај да се матичари о будућим супружницима распитају преко новина:

„Објављујем да су ови женици намерни међусобно брак склопити: Маријан Бискуповић из Крешева и Јозефина Терез Винце из Ковина. Позивају се сви који знају да међу горе наведенима постоји каква законска препрека да ме благовремено известе. У Ковину 18. 12. 1927. Матичар Средоје М. Батанчевић".

Можда су младенци отишли на брачно путовање у Београд, где су у биоскопу „Колосеум" могли да присуствују богатом програму од три тачке: 1. Филм „Брачно гнездо". Игра Лари Литке. 2. Господин Трбуховић пева најуспешније тачке свог репертоара. 3. Бесплатна лутрија: лонжин сат, прасе, шампањ".

Истог дана, 15. јануара 1928. „Политика" пише да је обезбеђен попуст на железници за Олимпијаду у Амстердаму: пут износи 712 динара. Зима и глад не попуштају. У Београд долази дуго очекивани филм „Кад ја љубим – чувај се!"

Међутим, господин који под необичним шифром објављује следећи оглас вероватно није овако расположен:

„Даму која је била у недељу по подне у биоскопу Касина, а потом од Калемегдана отишла аутомобилом, молим да ми јави своју адресу на администрацију листа под знаком Услужено палидрвце.

Шта кочи кочничара Радосава

„Женидба! Женидба!", кличе један момак на почетку свог подробног огласа. „Млад, интелигентан, а уз то и симпатичан чиновник, шеф железничке станице, жели познанство женидбе ради и то девојком, удовицом или распуштеницом старом од 25 до 35 година. Ја сам стар 35 година, располажем са непокретним имањем у вредности 300.000 динара, имам нешто и готовине, лепота и вера не смета. Која располаже миразом као мојим или приближно моме, може рефлектирати. Молим да ми јави адресу под шифром „Шеф станице" на уредништво „Политике".

За разлику од овог шефа станице, један кочничар има сасвим другачије бриге:

„Моја жена Даринка Јанковић, отишла је не знам куд од куће 18.јануара 1928. године. До данас ми се није јавила. Позивам моју жену Дару да ми се врати у року од 10 дана на продужење брачног живота и упозоравам моје пријатеље да јој нико ништа не даје на моје име и презиме, јер нећу признати њене дугове. Учтив, Радосав Т. Јанковић кочничар, Ст. Младеновац".

Извесна госпођа на брак гледа сасвим другачије од „учтивог Радосава".

„**У циљу удаје** удова стара 35 година жели познанство старијег озбиљног господина који верује да и живот супружника може бити топао и нежан. Претходно дописивање преко администрације под Добра срећа".

Један трговац је мање романтичан. Његов оглас је кратак и јасан, трговачки:

„Трговац средњих година, добро ситуиран, узео би девојку без родитеља под своје. Писма на post restante Нови Сад под шифром Споразум".

Овај господин је скромнији али прецизнији:

„Са прекрасним наусницама Госпођицу из трамваја бр. 4 од недеље у подне господин поред којег је стајала очекиваће пред Народним позориштем у суботу од 61/2 до 63/4".

Изгубио сам срце на Сави

„**Плава феш** госпођица тражи познанство отменијег господина који би је са 500 динара помагао. Понуде под Странкиња", гласи оглас од 16. фебруара 1928. године.

У биоскоп „Касина" долази филм лепих купачица, веселе плаже и дискретне пикантерије ИЗГУБИО САМ СРЦЕ НА САВИ. У главним улогама симпатична Југословенка Ида Краваньи и омиљени Лари Литке". А две госпођице нису изгубиле срце на Сави, већ усред Београда, о чему сведочи и њихов оглас:

„**Господин** који је 20. овог месеца између 4 и 4 1/4 био на углу Н. Двора, госпођице које су се окренуле за њим желе познанство. Писати под шифром Две".

„Бео лук, здрав, крупан и ситан нуди Ешкенази, Капетан Мишина 42, тел. 50-29". Можда је мало и прозаичан био овај оглас, али је следећи веома далеко од белог лука:

„Госпођица која се насмешила на господина у среду ујутру у четврт до осам у Кнез Михајловој улици моли се да одговори да ли би желела и састанак. **Шифра ?".**

Припремио: Иван Лончар

RADIO
Југословенско Ганц Акционарско Друштво
ШЛИК - НИКОЛЗСН
Шлик Ханомаг - Трактором
Умерене Цене!
Овомалтине?
ОВОМАЛТИНЕ
Свакодневни аутомобилски саобраћај
Др. А. Ванде Д.Д. Загреб
Важно за даме
ФАБРИКА ОГЛЕДАЛА и ШЛИФОВАЊА СТАКЛА
ЛЕА
АКО УЧИНИТЕ

Огласне стране „Политике" пре 57 година: „вршаће гарнитуре", сајам у Будимпешти, важно за даме, женидба и удадба...

Андре Артањан:

кренућу путем фараонове флоте

ЛАЖЕ ЛИ СТАРА ПРИЧА

ГРЧКИ ИСТОРИЧАР ХЕРОДОТ У СВОЈИМ „ПРИЧАМА" БЕЛЕЖИ ДА СУ ПРЕ 25 ВЕКОВА ЕГИПЋАНИ ОПЛОВИЛИ АФРИКУ. ЈЕДНИ СУМЊАЈУ, ДРУГИ КАЖУ ДА ЈЕ ТО НЕМОГУЋЕ, ТРЕЋИ СУ РЕШИЛИ ДА ПРОВЕРЕ. ОВДЕ ЈЕ РЕЧ О НОВОЈ ЛАЂИ КОЈА ПОЛАЗИ НА СТАРУ ПЛОВИДБУ

Андре Артањан са супругом Нели у унутрашњости свог једрењака

Египћани нису никад сустигли Грке и Феничане, али су били добри морепловци. За њих су чак везани неки од најчувенијих поморских подухвата античког доба. Њихове лађе прављене су од дрвета – узане са шиљастим крајевима и овалном кобилицом. Имали су затворену кабину, два дугачка весла уместо кормила и велико четвртасто једро. На њима је било места само за педесетак особа. Ма колико изгледале несавршене, биле су спремне за далека путовања.

Још у 26. веку старе ере Египћани су били приморани да се отисну на Средоземно море: фараон Пепи је бродовима слао војску да гуши побуне у јужној Сирији. Касније су за то постојали трговачки разлози – роба се размењивала са осталим становницима Африке или се трговало са Азијатима на обалама Црвеног мора и Индијског океана.

Хијероглифи говоре о честим путовањима у обећану земљу Пунт где су се налазила „сва богатства овог света". Записано је да су до ње водила два пута: реком Нил до другог слапа, одакле се настављало преко брда и долина, или до обала Црвеног мора па онда лађом према југу (не зна се докле). Први је, кажу, био заморан за магарце, једине теглеће животиње у то доба, и истовремено опасан, јер су караване често нападали домороци.

Драгоцене саднице

Најчувеније путовање у земљу Пунт замислила је краљица Хачепсут, удовица фараона Тутмоса II која је владала Египтом више од 20 година (у 15. веку старе ере). Путовање је посвећено богу Амону, а циљ је био да се донесе што више садница тамјановог дрвета и да се покуша узгајање на обалама Нила.

Египатску флоту сачињавало је пет једрењака на којима је било укрцано преко 250 најбољих морепловаца краљевства. Не зна се тачно из које су луке на Црвеном мору кренули, а нема ни тачних података о томе колико је трајало путовање. Али, зато је детаљно описано искрцавање краљичиних изасланика у земљу благостања и предаја богатих поклона домородачком поглавици, неком Париху и његовој супрузи Ати.

После свечане гозбе размењена је роба: за украсе од злата Египћани су добили слоновачу, абонос, крзна леопарда и 31 садницу тамјановог дрвета...

У Египту им приређују тријумфалан дочек. Краљица са одушевљењем прихвата своје изасланике а онда, заједно са осталима, у обредној поворци односи поклоне пред ноге кипа бога Амона...

Нигде се не говори о томе где се тачно налази земља Пунт – „Земља богова и тамјана". Неки савремени египтолози тврде да је лежала на обалама данашње Сомалије, а други да је то у ствари југ Арабије, данашњи Јемен. Француз Леклан, египтолог, сматра да Пунт треба тражити на обалама Африке, али северније... Прави одговор још није познат.

По заповести Неха

У вековима који су следили односи с Пунтом и, уопште, историја поморских подухвата Египћана тесно су повезани с аполитичком ситуацијом у земљи. Више од четири стотине година трају превирања и ратови с непријатељем. А онда на престо долази Нех II (609–594. старе ере). Био је енергичан и тврдоглав владар. Обновио је храмове, поставио нове обелиске, престројио војне редове и наложио да се изграде јака војна и трговачка флота.

О њему и његовим подвизима говори Херодот у својим „Причама". Каже да је за Нехове владавине предузет највеличанственији поморски подухват античког доба – пловидба око Африке. Феничански морепловци у Неховој служби кренули су Црвеним морем и, пловећи у правцу казаљки на часовни-

ку, за три године опловили континент и вратили се у Египат – из Средоземног мора!

Херодотова прича поделила је историчаре. Једни сматрају да је реч о чистој фантазији као, на пример, египтолог Ален Лојд. Пловидба око континента у то време није оправдана, каже он, ни трговачким ни војним циљевима.

Има и оних који одлучно тврде да је пловидба била технички сасвим изводљива и да нема разлога да се у њу сумња. Израчунали су да је обала Африке дугачка 27.000 км и да су египатски морепловци, путујући само дању, и са заустављањем – да би уз пут обрадили земљу, засадили и пожњели жито – прелазили по 60 км дневно, што је сасвим прихватљиво.

Противници се ишчуђавају идеји да неко уз пут гаји жито, да би се прехранио, и то на непознатом терену. Човек ће у тим условима пре да рачуна на рибу или размену с домородачким становништвом. Осим тога, ништа слично није се догодило у последњих 2500 година, кажу они.

Поново Египћани...

Херодотове приче остављају могућност разних закључака. Практична провера је једини пут да се сазна истина. То је, пре свих, схватио Француз Андре Артањан и одлучио се на велики подухват – да изгради једрењак по угледу на египатске и покуша да њиме оплови Африку. Наравно, држећи се података из Херодотове приче. Назвао га је „Пунт".

Велику помоћ пружио је поморски инжењер Франсуа Сержан који је у пројекат уложио своје педесетогодишње искуство. Учествују и бројни египтолози, афролози, историчари поморства, па чак и четири министарства француске владе – као покровитељ и морална подршка. Египћани су понудили бесплатне услуге једног бродоградилишта у Александрији.

Кад све буде готово, једрењак ће се, каналом Мило, превести до Сетеа на обали Средоземног мора где ће се извршити последње провере. И већ почетком идуће године кренуће истим путевима којима је пловила флота фараона Неха.

– Ово није никакав спортски подухват – каже Артањан. – Настојаћемо да опловимо Африку као што су пре 2500 година учинили египћански бродови и да прикупимо што више података за науку.

„Пунт" ће показати да ли лаже стара Херодотова прича.

Д. Варагић

Артањанова пловилица у време изградње, новембра 1982.

Овако су изгледали египатски бродови из времена Новог царства

Тек од Херодота сазнајемо да су Египћани први опловили Африку – 2000 година пре Васка де Гаме

„Пунт" ће имати дванаест чланова посаде. Најмање петорица биће прави морепловци.

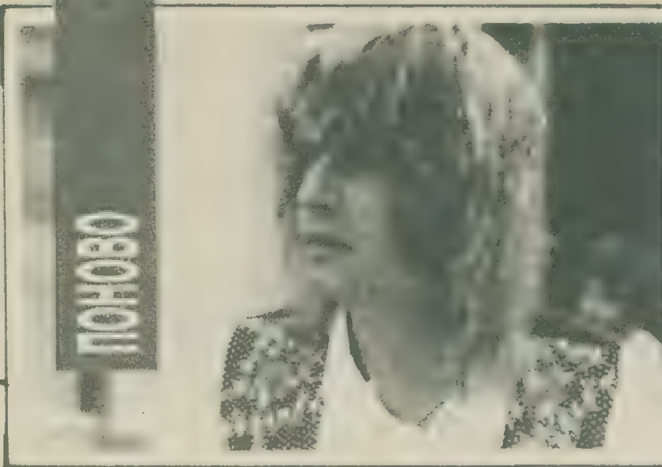
Детаљ са обелиска краљице Хачепсут у Карнаку. Овде је у друштву бога Амона и носи ритуалну браду, мушку одећу, бат и симбол живота.

ХИТ

НЕЋЕ ВАЉДА ПОНОВО!

Када су сазнали да ће се „Блек Сабат" („Black Sabbath") поново окупити, како би засвирали на великом концерту на Вемблију у корист гладних Африке, многи новинари су очајнички завапили: „О не, немојте и ви поново."

И уместо да изјава бившег певача групе, Озија Озбоурна (Ozzy Osbourne): „Био сам с том групом једанаест година, могу да издржим и тих двадесет минута", смири

ПРИМЕРИ

ДЕСНА РУКА БРОЈ ЈЕДАН

Гитариста Нилс Лофгрин (Nils Lofgren),бивши члан култ групе „Грин" с којом је снимио четири албума, а затим и девет соло ЛП-ија. То је недостижна цифра и за нека много славнија имена, али Лофгрин је ипак први пут на британску листу синглова доспео тек овог лета. Но, то није најзанимљивији детаљ његове каријере. И поред солидне популарности коју је, захваљујући својим соло албумима, стекао у САД, овај музичар се нимало не стиди свог новог „радног места" – гитаристе у пратећем саставу Бруса Спрингстина. Штавише, он је поносан, као и на чињеницу да је као седамнаестогодишњак сарађивао са Нилом Јангом (Neil Young), и то на једном од кључних албума рок музике уопште – чувеном „После златне грознице" („After The Goldrush").

Ни овим се списак славних имена којима је Лофгрин понудио своје услуге не завршава. Он је, наиме, 1974. године, после одласка Мика Тејлора (Mick Taylor) из групе Ролингстоунс разговарао са Китом Ричардсом (Keith Richards) и замолио га да га позову на аудицију уколико је буде. Пошто је упражњено место попуњено без аудиције, Лофгрин је кренуо у соло каријеру.

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

Група „Моторхед" („Motorhead") прославила је недавно десети рођендан. Прослава је имала и свој радни део. Свирали су у дворани „Хамерсмит Одеон" и то у комплетном саставу, на бини су се појавили сви музичари који су током деценије постојања прошли кроз групу. На овој фотографији видите и специјално појачање „Моторхеда" за ову прилику – чланице женске хеви метал групе „Грлскул" („Girlschool"). Ваљда нетребани да вам кажемо да су заједно били толико жестоки да се све пушило. Дворана је, наравно, остала читава што показује да је добро грађена, јер „Моторхед" су, ипак, светски рекордери по јачини буке произведене на концерту.

НОВЕ ПЛОЧЕ

ДЕНИС & ДЕНИС

Ријечки дует „Denis & Denis" чија је прва ЛП плоча „Чувај се" у већини анкета проглашена за најбољи домаћи албум прошле године, објавила је, непосредно пред летњу дискографску паузу, занимљив макси сингл.

Плоча се зове „Ја сам лажљива", а поред насловне песме у две верзије, ту су и „Соба 23", „Ноћ", „Химна компјутера" и „Воли ме још ову ноћ" (такође у две верзије).

Најзанимљивија новост везана за групу „Денис & Денис" је да намеравају да по повратку композитора и клавијатуристе Давора Тоље из ЈНА почну са правим концертним наступима. За потребе живих наступа, група ће бити допуњена двојицом гитариста, басистом и бубњаром.

РЕКОРДИ

Када се песма „Све што она жели" („Everything She Wants") попела на прво место америчке листе синглова, група „Уем!" („Wham!") је изједначила један јединствени рекорд који су од седамдесет осме године држали „Би Џиз" („Бее Геес"). Браћа Гиб су те године чак три пута били на првом месту америчке листе синглова и то са песмама „Душе које су отпловиле" („Spirits Having Flown") и „Трагедија" („Tragedy") на првом синглу, па са песмом „Превише неба" (Too Much Heaven") на другом и „Волим те сву" („Love You Inside Out") на трећем синглу.

„Уем!" су пре успеха песме „Све што она жели" били на врху листе синглова са песмом „Безбрижно шапутање"(„Careless Whisper") у фебруару, а у новембру про-

шле године песма „Пробуди ме пре но што заиграш"(„Wale Me Up Before You Go Go") такође је била на првој позицији исте листе.

Албум „Учини то великим" („Make It Big") са кога су ове песме, и сам је био на првом месту листе ЛП плоча током марта.

Постоји могућност да „Уем!" и надмаше рекорд који су изједначили. Наиме, они су са поменутог албума скинули и четврти сингл – „Слобода" („Freedom").Ако и он доспе на врх листе, што није немогуће, добићемо још један рекорд који ће тешко ускоро бити надмашен.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

У Монтреалу сам отишао да гледам филм „Пурпурна киша" јер сам одувек волео Принцове плоче. А када сам видео тај филм, осетно сам да се нешто веома снажно поново догађа у популарној музици и то баш захваљујући том човеку. Ето, нешто ми је улило много вере у будућност музике.

Ерик Клептон

страсти, она је изазвала супротну реакцију. Тако је почела серија питања, као оно: „Зашто ипак не пробате поново?".

Ози за сада искључује такву могућност. Стиче се утисак да му заиста није ни на крај памети да направи такав потез, баш сад када му добро иде. Но, како је он познат као човек који невиђеном брзином мења мишљење, ништа није немогуће.

ПРОДОР

ДИВЉЕ ЈАГОДЕ У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ

Сви су изгледи да ће Дивље јагоде постати још једна од домаћих група које ће окушати срећу на бинама Велике Британије. Представници фирме „Метал Мастерс" присуствовали су недавном концерту групе у Загребу, да би се уверили да ли је сценски наступ на нивоу плоча које су имали прилику да чују.

Пошто су наши хеви-металци били успешни и по строгим енглеским критеријумима, постигнут је и дефинитивни договор. Он укључује објављивање новог албума Дивљих јагода – „Ватра", и то на енглеском језику, а затим и његово издавање у целом свету. На обе верзије плоче (југословенској и „светској") налазе се исте композиције.

Јагоде ће и даље објављивати по један албум годишње у Југославији и приређивати концерте, али вероватно не тако често, пошто планирају да се по добијању сталних радних дозвола настане у Великој Британији

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

Само су две жене у историји рок музике успеле да песмом коју су саме написале освоје челну позицију на британској топ листи.

Ове године то је успело певачици Филис Нелсон (Phyllis Nelson) са композицијом „Приђи ближе" („Move Closer"), а прва дама која је истовремено аутор и извођач хит песме, била је Кејт Буш (Kate Bush). Њен успех се звао „Оркански висови" („Whutering Heights").

Кад смо већ код певачица, ево још једне занимљивости. Песма „Шетња по сунцу" („Walking On Sunshine"), групе „Катрина & Д Вејвс" („Katrina & The Waves") је један од највећих хитова овог лета. Присутна је на листама готово свих земаља, а на некима је била и прва. Мање је познато да је пре неколико година сличну популарност са песмом истог назива остварила и група „Рокерс Ривенџ" („Rockers Revenge").

МОНОЛОЗИ

КОЈА – „ДИСЦИПЛИНА КИЧМЕ"

Ја заиста немам ништа против ових народњака – то је идеалан спој за ову средину, народна музика и диско, само људи претерују, не знају да нађу меру. Никада то нисам радио и зато немам површних и баналних песама.

Ми смо „супер култ група" и ту нема шта да се прича. Мене много људи познаје, дајем пуно аутограма, и мислим да смо границе култа проширили до највеће могуће мере. Да ли ћемо из њих изаћи, зависи исто толико од публике колико и од нас. Зависи од тренутка када ће већи број људи схватити да ово није никаква екстремна, алтернативна група, већ група која прави хитове. Али, прави их на свој начин који није уобичајен. Уосталом, и ово мало што пуштају на радију већ има одјека. У Хиту месеца неко је морао да изгласа то наше осмо место, у зна се каквој конкуренцији. А онај ко је у Хиту месеца гласао за Дисциплину кичме, морао је, колико ја знам, да гласа истовремено још за две групе. Е сад, које су то две групе могле да буду уз нас, да би одредиле профил тог слушаоца, питање је на које је прилично тешко одговорити.

ТОЈА (TOYAH)

– Пауза коју сам направила, била ми је апсолутно потребна. Обожаваоци су ме непрестано пратили и то ме је излуђивало. Нисам ниједног тренутка смела да подигнем завесе да не бих видела сва та лица како пиље у мене. То више нисам могла да поднесем. Требало ми је времена да се повучем и на миру размислим да ли заиста желим све то. Схватила сам да желим, само морам научити да се контролишем.

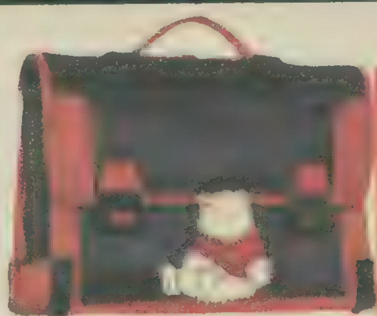
Све невоље које сам имала изазване су мојим имиџом. Осетила сам да је у једном тренутку тај имиџ почео да отуђује публику од моје музике. А музика мора бити на првом месту. Имиџ је врло пролазна ствар, памти се три месеца и онда се заборави. Не желим да људи по мојој фризури закључују каква ће ми бити музика.

И даље ћу водити рачуна о моди. Не могу без тога јер сам сувише слаба за тако велики корак, али ће ми изглед убудуће, ипак бити у другом плану. Служиће само као нека врста додатног образложења за оно што радим.

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ

Токо

„ЗЛАТНИК У ШКОЛСКУ ТОРБУ"

БЕЛИШЋЕ СЕ ПОЗЛАТИЛО

Велика наградна игра „Политикиног забавника" и РО „Токо" је завршена. Позната су имена 105 добитника вредних награда. Злато је отишло у Белишће и Алексинац а сребро у Сухопоље, Љубљану и Београд.

Тоне Јарц извлачи срећне добитнике

Око десет хиљада читалаца „Забавника" учествовало је у наградној игри коју смо организовали са Радном организацијом „Токо" из Домжала. Циљ игре био је да се, када сложите четири сличице које смо објавили, на њима појави заштитни знак фабрике „Токо". Ту се догодила штампарска грешка. Једна од сличица, прва по реду у нашем наградном мозаику, а трећа по редоследу објављивања, техничком омашком штампана је наопако. Били смо прилично обесхрабрени када

смо приметили да смо погрешили. Међутим, када су ваши одговори почели да стижу, само се потврдило да су читаоци „Политикиног забавника", у ствари, велики „кликераши". Готово сви су приметили грешку и послали сличице сложене као да се грешка уопште није појавила! Ето, сада уместо да вам се извинимо и обећамо да више никада у животу нећемо грешити, ви сте нам дали сасвим другу идеју. Зашто понекад и не бисмо објавили наградну игру са грешком? Ко је открије, добија нарочиту награду.

Ово је исправно решење задатка

Жири у саставу: Тоне Јарц, представник РО „Токо" (председник), Зора Меденица и Зорица Филиповић, „Политикин забавник", Зоран Недић и Симо Давидовић, Агенција ЕПП „Политика", извукли су добитнике следећих награда:

Велики јубиларни златник „Политике"

добила је **Ивана Јуркић**, Матије Гупца 43, Белишће

Мањи јубиларни златник „Политике"

припао је **Младену Ћирићу**, Таушановићева 44, Алексинац

Три јубиларна „Политикина" сребрњака

добили су: **Тања Косановић**, Стјепана Радића 40/А, Сухопоље, **Горан Маринков**, Когојева 6, Љубљана и **Гордана Јовановић**, Црнотравска 13/Б/31, Београд

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ

50 ПЕРНИЦА добили су:

Раде Бошњак, Стара Пазова, **Никола Шмата**, Зајечар, **Марија Максимовић**, Белановица, **Снежана Станишић**, Нови Београд, **Сандра Козловић**, Вараждин, **Анита Беседњак**, Загреб, **Наташа Дрглин**, Љубљана, **Владан Лазић**, Смедерево, **Иван Јевтовић**, Крагујевац, **Едита Језерчић**, Бјеловар, **Леон Маренковић**, Сисак, **Валентина Бaљак**, Смилчић, **Зорица Рецић**, Скопље, **Мирјана Миљковић**, Краљево, **Марио Страка**, Бјеловар, **Ђурађ Дарчевић**, Сјеница, **Катица Коргош**, Бока Банат, **Мирјана Радованов**, Титов Врбас, **Милан Ранђеловић**, Пожаревац, **Стеван Галушка**, Инђија, **Мимоза Јовић**, Смедерево, **Сабина Цвахте**, Цеље, **Иван Камнцорац**, Краљево, **Габријела Крањчец**, Новска, **Новица Павловић**, Велика Плана, **Саво Радосавац**, Велики Грђевац, **Иван Панић**, Баваниште, **Лућијана Михајлов**, Банатско Ново Село, **Ћирко Крајћески**, Гостивар, **Адреја Ликар**, Идрија, **Биљана Потје**, Земун, **Ирена Рађеновић**, Будва, **Барбара Север**, Иванец, **Јосипа Шкарић**, Бизовац, **Саша Изгаревић**, Титоград, **Ивана Видановић**, Пирот, **Љиљана Томић**, Лозница, **Милош Гајић**, Сремска Митровица, **Данијел Урошев**, Долово, **Гил Петревски**, Охрид, **Живадин Перковић**, Врњци, **Енеја Капетановић**, Дарувар, **Јелица Марковић**, Крушевац, **Кристина Најдановић**, Зеленика, **Срђан Јандрић**, Бихаћ, **Данијела Јевремов**, Меленци, **Светлана Обрадовић**, Нови Београд, **Вјекослав Милорадовић**, Јајинци, **Александар Јанков**, Вуковар и **Марија Бајт**, Тржич

У идућем броју објавићемо добитнике школских торби.

ОКРЕНИ БРОЈ ЗА УВРЕДУ

Под условом да је Американац и да живи или да се затекне на Флориди, ко хоће, може да окрене један телефонски број и наручи да га у јутарње или неке друге сате намртво вређају. Услуга се плаћа 35 центи, али зато човек добије тачно оно што је тражио: погрду до погрде које неко бесомучно извикује с друге стране жице. Новину је увела чувена телефонска компанија

„Бел" у којој рачунају на сигуран успех нове службе.

Коме није до увреде, али такође под условом да живи у САД, може да окрене број за поезију, песму, „его масажу" или жучну расправу о горућим друштвеним проблемима. У Чикагу постоји „Окрени број атеисте": добијеш везу и до миле воље се наслушаш жестоких напада на религију. У Сан Франциску се баве нешто приземнијим стварима: „Назови Б за безобразлук".

Неко, ваљда, понекад окрене број и због мало обичног, застарелог ћаскања с пријатељем. ■

ПЕДРО ЈЕ КРИВ!

Шпанац Педро Кариљо, наравно, није крив што се пешице враћао с маскенбала. Није био крив ни зато што је на себи имао костим ђавола, нити због тога што је те ноћи владала најцрња помрчина. Па ипак је за све го морао да одговара пред судом.

И тако, док се Педро враћао кући улицама веселе Малаге, у сусрет му је искрснуо аутомобил. Кад је возач на метар од

себе угледао „црног ђавола", толико се испрепадао да је оштро завио воланом и улетео колима у излог велике робне куће.

Одмах су стигли полицајци, саставили записник и црни Педро је изведен пред суд. Судија је био брз и строг: јесте, крив је за све Педро-ђаво, али казну мора да плати Педро-грађанин. ■

БАКШИШ? НИПОШТО, ГОСПОДИНЕ ХЈУЗ!

Ако им је до тога, мултимилионери лако могу да нађу људе за све послове и послиће које сами не желе да обављају. Амерички супербогаташ Хауард Хјуз, између осталих ексцентричности, никако није волео да дели бакшиш. Омражени послић је уместо њега обављао службеник по имену Џони Мејер.

Није познато шта је Хјузу било, тек једном приликом у познатом ресторану „Ел Мароко" одједном је пожелео да лично удели напојницу човеку на излазу из мушког WC-a. Очигледно збуњен, човек се дубоко наклонио и промрмљао: „Нипошто господине, ви сте гост господина Мејера" ■

ОД РАТА ПОБЕГЛИ У РАТ

Постарији брачни пар одлучио је да последње године живота проведе у миру. Наиме, прилике у Великој Британији учиниле су им се несређене. Највише су се плашили рата. Управо кад су се преселили на Фокландска острва, тамо је избио рат између Британије и Аргентине. ■

А ПРОМЕНИШ ТАПЕТ, МЕЊАЈ МАЧОРА

На огласној табли Хјуз маркет трговачког центра на Беверли Хилсу нашао се недавно следећи мали (тужни) оглас: „Бурмански мачак по имену Били даје се на усвојење. Власници преуредили кућу, Били се више не слаже уз нове тапете". ■

ПРЕКРШТАВАЊЕ

Америчка књижевница Клер Бут Лус стигла је у хотел са неколико кофера.

– Како се зовете? – питао је портир.

– Погледајте, пише на коферу.

У хотелске књиге уписана је као госпођа Самсонајт (марка кофера). ■

РАЗУМЉИВИ ЕНГЛЕСКИ

Једној великој енглеској компанији која се бави превођењем недавно се јавила нека жена. Распитивала се да ли они преводе и са енглеског. Кад су је упитали на који други језик жели да јој се преводи она је, збуњеној службеници, одговорила да жели превод с енглеског на енглески. Наиме, купила је нова кола и желела је да јој та упутства преведу са енглеског на разумљиви енглески.

ХВАЛА ШТО НЕ ДИШЕТЕ!

Пушачима је из дана у дан све теже: тешко да им је још остало неко место, осим сопственог дома, где могу до миле воље да се „надиме". Службенику једне фирме из Торина забрана је, изгледа, преко главе. Решен да брани своја пушачка права, изнад канцеларијског стола окачио је таблу са натписом: „Хвала што не дишете док ја пушим". Табла стоји, речени службеник слободно пуши, једино се не зна шта је с колегама. Дишу ли? ■

НЕПОДНОШЉИВА НЕУРЕДНОСТ

Људи се разводе из разноразних разлога. Једна жена из америчког града Атланте тражила је и глатко добила развод само зато што јој је муж недопустиво неуредан. Реч је, додуше, о неуредности посебне врсте: „Замислите, молим вас, он се уопште није појавио код куће већ две године"! ■

КОЖА ЈЕ, СТАРА ЈЕ, ДРОГА НИЈЕ

Дешава се, човек нађе и оно шта није тражио. То се свакако може рећи и за полицију. Пошто су у потрази за дрогом, испретурали један стан у Бостону, од пода до таванице, полицајци су се, видно разочарани, суочили само с нечим што их је неодољиво подсећало на стару овчију кожу. Били су у праву бар кад је о две ствари реч: да се ради о кожи и да је та кожа и те како стара. Испоставило се, наиме, да су случајно набасали на украдени кожни свитак непроцењиве вредности са текстом из 17. века. ■

ВЕШТИЦЕ И ДАНАС СПАЉУЈУ

Готово је с тим њеним сумњивим пословима! Затворићемо јој радњу. Грађани Мемфиса су тако одлучили. Госпођа Пет Тобиас мораће да одсели своју вештичју радњу. Појединим Мемфишанима је досадило да пролазе крај радње из које се непрекидно пуши (то се у лонцу нека враџбина кува) и осећају непријатни мириси. Није ни чудо. Пет је ту продавала неопходне вештичје заврзламе – суве жабе, крила слепог миша, репове од гуштера, нокте свих величина, зубе од крокодила. ■

Илустровао: Зоран Петковић Петко

ЧАРОЛИЈА

ВИЛ ЏЕНКИНС

Ненси је испратила деду до капије. Њој је било шест, њему шездесет година. Добро су се слагали.

– Дедице, молим те учини да новчић нестане!

Деда је из џепа послушно извадио метални новчић, ставио га између палца и средњег прста и озбиљно га вртео пред Ненсиним носом.

Пуцнуо је прстима. Ненси је застао дах. Новчић је нестао.

Девојчица је треперила од узбуђења.

– Покажи ми како, дедице!

Деда јој је заверенички шапнуо: – Кажеш **Угледебу** и... он нестане!

У руци је, између два прста, већ држао новчић. Ненси се кикотала.

– Угледебу! – полако је изговорила.

Пре него што су дедини прсти пуцнули, новчић је нестао.

Угледебу!

Пријатно вече у Ненсином дому помутио је инцидент који је прошао потпуно незапажено. Ненси није хтела да попије млеко. Мајка је била упорна. Телефон је зазвонио и мајка је на тренутак изашла из трпезарије. Девојчица се загледала у млеко и тихо рекла: – Угледебу!

Млеко је нестало.

У кревет је отишла весело и спавала слатко, дубоко, без снова.

У космосу је владао спокој. Нико није био свестан безименог ужаса који се наднео над човечанство. Нико није ни помишљао на свештеника Џ. Берклија који је писао филозофске књиге и умро 1753.године.

Следећег јутра Ненси је, певушећи, правила дворац од песка у башти иза куће. Прекинуо ју је Чарлс, дечак из суседства.

– Каква ти је то игра! – презриво јој је добацио. – Хајде да се играмо васионског брода. Банг-банг! – драо се из све снаге. – Пали предње ракете! Укључуј дезинтеграторе! – јурио је по башти војујући љути свемирски бој са пиратима са Сатурна, док је Ненси мирно наставила да уређује унутрашњост своје пешчане палате.

Чарлија су освајачи све жешће притискали. Спремајући се за одлучујући контранапад, направио је кобну тактичку грешку. Нагазио је на пешчани дворац. Елегантна творевина нестала је као да ју је збрисао залутали метеор.

Ненси је дрхтала од беса.

– Губи се кући, безобразниче! Згазио си ми дворац. Губи се, иначе ћу ти нешто рећи!

Да је припретила мамом, сигурно би боље било. Овако је Чарлс наставио свој лет ка Плутону, баш преко рушевина дворца.

– Угледебу! – прошишта Ненси. Чарлс нестаде. Ненси се мирно врати зидању.

Нешто касније мама јој се придружила у башти.

– Где је Чарлс? Учинило ми се да сам га малопре чула. Ненси је мирно одговорила: – Рекла сам „Угледебу" и он је отишао.

Сви су нестали

Мајка се насмешила и пошла за својим послом. Грешка. Није било важнијег посла од овога. Према поставкама Џорџа Берклија, које датирају негде између 1685. и 1753, ствари постоје зато што их човекова свест чини постојећим. А овде се дешавало нешто сасвим невероватно. Ненси је изгледа проширила Берклијеве теорије. Стекла је способност да својом мисаоном снагом учини да ствари **престану** да постоје. Но, Берклија се још нико није сетио.

Поподне, свечано обучене, Ненси и мама су се упутиле у град да посматрају летњу параду. Пре тога, мама је хтела да обави неке куповине. Ненси, која је иначе мрзела јурњаву по радњама, овога пута била је спремна да плати данак каснијем уживању.

У робној кући била је неописива гужва јер су и многе друге маме имале исти план као и Ненсина. Једна дебела жена притисла је Ненси уз тезгу на одељењу за ташне. У окрету, својим позамашним задњим делом који је био баш у висини Ненсине шестогодишње главице, тако је ударила девојчицу да је, и поред гужве, одлетела два метра даље.

Разбарушена, љута, Ненси се са пода продрала: – Угледебу!

Дебела жена је нестала. Некоме се отео пригушени узвик, али нико није могао ни да сања шта се догодило.

Ненси је с мајком кренула до лифта. За њима је навалила гомила жена тискајући се и стежући. Девојчица је опет била притешњена. Обузела ју паника од тих телеса. Једва је успела да изусти: – Угледебу!

У лифту је остало само пет људи. Ни испред лифта више није било гомиле.

Ненсина мама дуго је дрхтала од узбуђења. Наравно да ово није могуће. Лифт-бој је такође муцао нешто неразумљиво. Прво препун, па полупразан, сви нестали без трага и гласа.

Ненси се осећала пријатно. Сигурније, снажније: Било јој је јасно да сад може, кад год зажели, да обезбеди себи простора до миле воље.

Ненсиној мами ишло се кући. Хтела је што пре да позове др Холта, психијатра и кућног пријатеља, али обећање је обећање – остале су да виде параду.

Звезда параде био је огроман змај дугачког врата и велике главе коју је окретао у свим правцима. Усхићеној деци дувао је из ноздрва плавичасти дим у лице.

Ненси је у првом реду толико поскакивала од одушевљења да је страшни змај морао да је примети. Кад јој се сасвим приближио, издужио је свој црвени врат, разјапио чељусти и раширио ноздрве. У општој врисци и одушевљеном навијању није се ни чуло Ненсино „Угледебу"...

Брзо зови доктора

Мајка је била крајње исцрпљена кад су коначно стигле кући. Луд човек је ретко свестан своје болести, размишљала је. Забринутом оцу који их је после панике око нестанка Чарлса са олакшањем дочекао мајка је само у пролазу добацила:

– Одмах зови Џоа Холта!Морам да видим психијатра! Шта се ово са мном дешава? Чарлс је нестао. Гомила људи из лифта нестала на моје очи, змај испарио испред самог мог носа. Такве ствари се не догађају нормалним људима. Ја очигледно лудим, Џо ми је једина нада. Брзо га зови!

Џо Холт је стигао за мање од пет минута. Мајка је почела своју невероватну причу. Сетила се изненада и дебеле жене.

У КОСМОСУ ЈЕ ВЛАДАО СПОКОЈ. НИКО НИЈЕ БИО СВЕСТАН БЕЗИМЕНОГ УЖАСА КОЈИ СЕ НАДНЕО НАД ЧОВЕЧАНСТВО

Ненси, на коју су сви потпуно заборавили, огласила се из угла собе: – Мама, па то је у реду! Нестала је јер сам јој рекла „Угледебу"!

Нико је није слушао. Код приче из лифта мајка је почела да јеца.

– Али, мама – поново је покушала да се умеша Ненси – они су хтели да нас угуше! Зато сам им рекла „Угледебу"! Као што сам и Чарлсу рекла јер је био безобразан!

– Аха – извештачено ведро рекао је збуњени др Холт који није знао шта се овде дешава. – Значи, ти си учинила да ствари нестају, Ненси. Баш занимљиво. Хајде, испричај нам како!

Ненси је једва дочекала да почне своју причу. Од деде и његове чаролије. Човек каже „Угледебу" и ствари нестају. Млеко, Чарлс, дебела жена...

– Хоћете ли да вам покажем? – питала је.

Не чекајући одговор, раздрагана, важна, шестогодишња Ненси погледала је у вазну Минг и рекла „Угледебу".

Наравно, вазна је нестала.

* * *

Било је два сата изјутра и падала је киша кад су Ненсиног деду извукли из кревета.

– Брзо пођите с нама – грозничаво му се уносио у лице Ненсин отац. – Ненси је од вас добила психолошку акосмичку идеју и морамо хитно да је лечимо!

– Не идеју, психокинетичку способност – умешао се др Холт.

– Од чега је болесна, како је почело? – у пиџами и папучама, само са огрнутим капутом, забринуто је питао деда у колима.

– Говори „Угледебу" и ствари и људи нестају. Морамо одмах нешто да предузмемо!

– Шта има лоше у томе? Ја сам је научио...

– У томе је ствар. Она је поверовала да ствари нестају кад каже ту реч. То је... идеалистички материјализам! – узбуђено је говорио др Холт.

Деда их је посматрао као да су сишли с ума.

– Џо ми је управо показао књиге неког Берклија – наставио је Ненсин отац. – он је тврдио да материја не може да постоји независно од наше свести, да је производ наше мисаоне снаге. Да би нешто постојало, у нечијој свести мора прво да постоји појам о томе нешто...

– А Ненси – прекиде га др Холт – снагом своје свести чини да ствари нестају! Нико никада то није могао да уради, хвала Богу. А Ненси може!

Дневна соба била је у хаосу. Није било клавира, слике изнад камина, двеју столица, тепиха...

Скинувши мокри мантил деда је пришао и узео дете у наручје.

– Хоћеш ли да учиниш чаролију са мојим капутом, Ненси? – нежно је рекао.

Ненси се поносно смешкала. Неколико судбоносних слогова и капута више није било. Деда се скљокао у столицу.

– Па теби је хладно, дедице! Дрхтиш!

Деда прогута кнедлу и веома пажљиво одговори:

– Па, богами, јесте. Хладно ми је, Ненси. Мораћеш да ми вратиш капут!

– Не знам како, дедице! – одговори весело Ненси.

– Е, па... овај.. кажи „Угледебу" уназад. Али, мораш да изговориш гласно и јасно. Угледебу уназад је, овај. је...

– Убеделгу! – журно добаци Ненсин отац.

Ненси је размишљала.

– Кажи ти, дедице!

– Не вреди ако ја кажем. Ево, „Убеделгу" – и ништа! Али ти можеш! А сада... чекај, Ненси, када кажеш „Убеделгу", кажи за све за шта си рекла „Угледебу" па ће се сви вратити. Зар то није дивно?

– Није! – одговори Ненси. – Чарлс ме нервира.

Џо Холт уздахну.

Ненсина мајка нежно рече: За моју љубав, мила... Ненси се опет дала у размишљање. Коначно, без одушевљења, али гласно и чврсто, „Убеделгу".

Слика, столице, капут, вазна, поново су били ту. На травњаку испред куће зачуо се уплашени дечји плач. Био је то Чарлс, престрављен што се усред ноћи нашао сам на киши у мрачном дворишту. Ненсина мајка зажмури и замисли робну кућу, дебелу жену у празној затвореној радњи, лифт пун људи који ће морати да сачекају јутро.

Деда поново проговори мирно и нежно:

– Ненси, заборавио сам да ти кажем да кад једном изговориш „Убеделгу" онда „Угледебу" више не важи. Зато ја не могу више да радим те чаролије. Неће ти бити жао што више нема чаролије?

– Заиста нема? – разочарано упита Ненси, па у истом даху изговори УГЛЕДЕБУ.

Отац, мајка и др Холт скочише као опарени.

Ништа се није догодило. Четворо одраслих седело је обамрло од олакшања. Ненси је спустила главу деди на раме. Уздахнула и заспала.

Није било ни грмљавине, ни муња, ни земљотреса кад је почео најстрашнији тренутак људске историје. А сада, кад се све завршило, небо је запарала муња, проломио се прасак грома и киша је поново почела да пљушти.

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

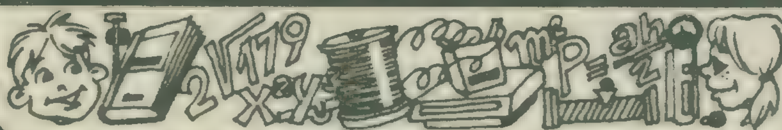
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК
(ПОЈМОВИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ И ФИЗИКЕ)

У овој осмосмерци скривено је 49 појмова из математике и физике који су распоређени у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Кад прецртате називе свих појмова, остаће осам непрецртаних слова која, читано водоравно, дају име грчког мислиоца, филозофа и математичара познатог по теореми: квадрат над хипотенузом једнак је збиру квадрата над катетама ($c^2 = a^2 + b^2$).

Д	И	О	Т	Л	Е	Д	А	С	А	М	А	С
В	Е	Д	А	О	Р	А	Д	Н	И	Л	И	Ц
О	Л	К	Е	Г	Н	Ж	П	Л	Г	М	Р	И
Ј	И	О	А	Н	У	А	И	О	Е	К	А	Ф
К	П	Т	Т	Д	Т	О	Р	Т	И	И	Д	Р
А	С	А	И	Е	Н	И	Р	Н	К	С	Е	А
Ц	О	Н	Р	Е	Т	И	Ч	О	И	К	А	В
И	И	Г	П	А	Ј	И	С	Н	В	О	Р	А
Р	Д	Е	М	А	Л	А	В	И	О	Т	Т	Н
Т	Р	Н	А	О	Е	Е	А	А	С	С	Е	Т
А	Е	С	К	Д	Р	Љ	Л	А	А	Т	Т	Ч
М	Б	Ж	А	З	И	Б	М	О	Р	У	Е	А
П	А	Р	И	Д	А	О	Р	У	Г	Е	Г	М
Е	В	Ј	О	Ш	Р	В	Р	А	У	Р	Ф	У
Р	А	В	Д	Ј	Н	Ж	О	Т	У	К	А	С
К	Р	А	К	Н	И	А	А	Ј	С	Н	А	М
А	П	У	К	И	А	Л	Л	Л	Н	А	А	В
					Н	К	А	И	А	И	К	А
					О	Ч	И	Ц	Н	Ц	Ц	Љ
					С	К	Е	Д	Н	И	И	А
					Р	И	З	Р	А	З	Ј	К
					А	С	К	У	П	Р	А	А

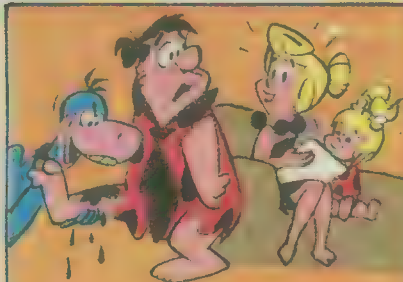
Појмови из математике и физике:
АКЦИЈА, АЛГОРИТАМ, АМПЕР, АСТРОИДА, БРАУН, БРОЈИЛАЦ, ВАКУУМ, ВАЉАК, ВОДИЉА, ДВОЈКА, ДЕКАДНИ СИСТЕМ, ДЕЛТОИД, ДУЖ, ЕЛИПСОИД, ЗАВОЈНИЦА, ИДЕНТИЧНОСТ, ИЗРАЗ, ИКОСАЕДАР, ИДЕКС, ИНВЕРЗИЈА, КОЛИЧНИК, КОТАНГЕНС, КРАК, КУПА, МАСА, МАТРИЦА, МИЛИОН, НЕПАР, ПАРАЛЕЛОГРАМ, ПРАВА, ПРЕЧНИК, РАДИКАНД, РАВАН, РОМБ, САДРЖАЛАЦ, СИМЕТРИЈА, СКУП, СТОКС, СУМА, СФЕРА, ТЕЖИШНА ЛИНИЈА, ТЕТИВА, ТЕТРАЕДАР, ТОНА, УГАО, ЦИЛИНДАР, ЦИФРА, ЧЕТВОРОУГАО.

ОЛД КРЕСОЈЕ
by Roger Bollen & Gary Peterman

ПСССCТ... ТО ЈЕ ВЕЛИКА ТАЈНА ... ГРОЗНИ ГРЕГОРИ ЈЕ АЛЕРГИЧАН НА КОЊСКУ ДЛАКУ!
11-18
© 1983 Tribune Company Syndicate, Inc
All Rights Reserved

КРЕМЕНКО
BY W. HANNA & J. BARBERA

ОХ, ИЗВИНИТЕ, ДРАГА... ЗНАТЕ, КАД МОГ МУЖА НЕКО ЗА-ПИТА ГДЕ ЈЕ СЛУЖИО У МОРНАРИЦИ, ОН УВЕК ТАКО ПОЧНЕ...
4/18

ВЕСТИ ИЗ *ДРУГЕ* РУКЕ

ЧЕТРДЕСЕТ ОСМИ МОГЛИ

Све је почело 11. фебруара 1977. у Таланг Улик Баломи, сеоцету у провинцији Лампур – у најмочварнијем делу јужне Суматре. Дванаестогодишња девојчица Имијати с петогодишњом сестром Идамарјани и још троје деце пошла је у риболов. Пловили су мирно низ реку док изненада нису запали у вртлог. Чамац се преврнуо... Идамарјани и још двоје деце успели су да се дочепају обале, а Имијати и један дечак су нестали.

Сељаци су их дуго тражили. Дечаково тело успели су да нађу, али, мада су претражили сваки педаљ мочваре и шуме, од Имијати није било ни трага. Родитељи су оплакали девојчицу и приредили помен. Прошло је шест година и четири месеца. Њихова новорођена кћерка, којој су дали име Имијати, напунила је пет година. И, тада...

... Три ловца са острва Бали тумарали су мочварним шумама јужног дела Суматре. Шатор су подигли крај самог језера. Кад је ујутру један од њих изашао да се умије, укочио се у месту. Крај саме воде у житком блату лежало је неко биће које је личило на човека: тело покривено црним флекама, уз ноге се прилепила блатњава трава, коса до појаса. Створење је полако подигло главу и погледало ловца у очи. Покушало је нешто да изговори и – пало у несвест.

Сад је дошао ред на ловца: он је вриснуо, другови су излетели из шатора, па су сви заједно унели необично биће. Како нису били новалије у овом крају, знали су за причу о Имијати.

У селу је мајка пажљиво загледала девојчицу и препознала у њој своју изгубљену кћерку. Све се слагало. Истина, Имијати није познала мајку, али то није било чудно. Девојчица је чак заборавила да говори, испуштала је само неке неразумљиве звуке...

Стигли су и лекари. Имијати је тежила свега двадесет и пет килограма, а и растом је остала иста као кад јој је било дванаест година. После неколико месеци лечења добила је шест килограма и мало порасла. Лекари сматрају да је она већ практично здрава. Али, није научила да говори и споразумева се с околином помоћу гестова. За осамнаест година изгледа као дете, а тако се и понаша.

Шта се дешавало с Имијати за дугих шест година и четири месеца? То нико не зна, али кад се уплаши, њен израз лица почиње да личи на мајмунски. Она се погрби, савија руке и ноге и тихо режи. Чешће, међутим, она једноставно изгледа као заостало дете.

Годину дана пошто су индонезијске новине донеле вест о необичном случају Имијати, дошао је у полицијску станицу старешина једног села удаљеног од Таланг Улик Балона и изјавио да нађена девојчица уопште није Имијати. Она се зове Маснами, има дванаест година и нестала је пре две године. Нису успели да је нађу, али међу становницима села упорно се проносио глас да су је видели – и то не једанпут – међу мајмунима.

Имијатини родитељи одбили су да врате девојчицу, а нико на томе није много ни инсистирао, Маснами је била сироче. Остало је отворено питање: је ли то Имијати или Маснами?

Ако је, ипак, Маснами, онда треба одговорити на више питања. У историји четрдесет и седморо „дивље деце", то би био јединствен случај, сасвим супротан свему што се досад закључивало о томе шта даје природа човеку а шта, родитељи, васпитање, вршњаци. Дакле, друштво уопште. Зато се ових дана др Ана Лудовико из Рима, која је досад испитала свих 47 „моглија", што су их одгајили вукови, медведи, леопарди, газеле и, најчешће, мајмуни, спрема за Суматру.

Она већ годинама проучава децу коју су одгајиле животиње у разним крајевима света, нешто као малог Моглија, чувеног Киплинговог јунака кога су усвојили вукови. Међутим, он је ипак у литератури остао човек свестан својих преимућстава над животињама.

БЕОГРАД
11001
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

БУБАШВАБА НИЈЕ ДОБИЛА ИМЕ ИЗ ОСВЕТЕ

У „Забавнику" број 1746 од 14. јуна ове године објавили сте моје писмо и одговор професора Клајна под насловом „Осветничка имена једне бубе". И поред свег уважавања које осећам према професору Клајну као језичком стручњаку, његов одговор не могу да прихватим. Колико је мени познато а нисам ентомолог, бубашваба је један од најстаријих инсеката на Земљи и у непромењеном облику постоји већ неколико стотина милиона година. Иако углавном настањује тропске крајеве, неке врсте (а има

их око 1600) могу да се нађу на свим меридијанима. Поред тога што постоји бубашваба чије је и научно име Blattella germanica што такође није нимало случајно, постоје неке бубе, из исте фамилије, које носе назив Periplaneta americana (дакле порекло им је у Америци), затим Blatta orientalis са Оријента. Према томе, мислим да је неприхватљиво објашњење професора Клајна да је бубашваба случајно добила то име „из освете" и да оно нема никакве везе са Швабама. Пре би могло да буде да је тој буби домовина Немачка и да се из ње ширила тако што су је људи носили у својим стварима.

Што се тиче бубаруса, чак ни ту се не бих сложио са професором Клајном. Усталом и сам назив „Руси" је германског порекла. Вероватно је и професору Клајну познато да су Словени у Русију дошли у 5. веку а да је крајем 8. скандинавско германско племе „Руси" које је предводио Рурик населило Новгород и Кијев и натурило своје име свим словенским племенима које је затекло.

ДУШАН МИРКОВИЋ,
НХ Боре Марковића 23
11030 Београд

Сви подаци које сам навео о пореклу речи bubašvaba и bubarus(a) могу се наћи у „Етимологијском рјечнику хрватског или српског језика" Петра Скока (Загреб 1971–74) и у етимолошким речницима других језика.

И. Клајн

МУКЕ С ТЕТКОМ И СТРИЦЕМ

Имам једну муку која, можда, не мора да буде само моја. Ствар је у томе што имам тетку у Америци и никако да погодим које је време најзгодније да јој телефонирам. Окренем тако ја њен број кад она „сном мртвијем спава". Зовем је после поноћи а она није код куће. Желео бих да ми кажеш колико се то њихово време разликује од нашег, средњоевропског.

МИОМОМИР ГЛИНТИЋ,
Божидара Аџије 41
18000 Ниш

Изгледа да није баш увек згодно имати тетку у Америци. Време, и даљина понекад, могу да намуче оног који у свом списку рођака има тетку у Америци. Из школских клупа још знамо да се Земља око своје осе окреће у смеру запад–исток, и то за 24 часа (прецизније 24h 56 мин. и 1 сек.). Зато дан пре наступа на истоку. Кад је рецимо код нас 12 часова, подне, у Њујорку је 6 изјутра. Али и тамо постоје разлике: на полуострву Њуфаундленду, најисточнијој тачки Северне Америке, већ је 7 часова. На западној обали САД, у Сан Франциску или Лос Анђелесу је, пак, 3 изјутра. Још западније, на Аљасци, часовник показује тек 1h. Све у свему, у Америци постоји седам тзв. часовних зона.

Толико о онима који имају тетку у Америци. Али и стриц, у Совјетском Савезу би вам задавао муке с телефонирањем. Рецимо, ко хоће да окрене број у Владивостоку, највећој совјетској луци на Далеком истоку, а то чини тачно у подне, мора да зна да је у то време тамо већ 21 час, у Москви „тек 14h, седам сати разлике. Управо ова временска разлика, омогућила је пре неку годину Деда Мразу да нову годину дочека у Владивостоку, онда седне у млазњак и ту исту нову годину поново дочека у главном граду СССР-а. Успео експеримент у част новогодишњег весеља.

Још један пример. Из Београда авион сваког дана полеће за Москву у 10h и приземљује се у 15h. У повратку, летелица са међународног аеродрома Шереметјево у Москви креће у 6 а у наш главни град стиже у 9h. Часовне зоне чине своје.

Верујемо да ће ове информације учинити да тетке, можда и стричеви, убудуће мирније спавају, бар што се тиче телефонске звоњаве из Југославије.

ВИРОВИ И ПЛИЋАЦИ

Лето је. Иде се на море. Што не би Забавник мени одговорио колика је највећа а колика најмања дубина Јадрана? Тако могу да имам две утехе што не идем на море. Не волим плитко море, плашим се дубоког.

ЗОРАН ИЛИЋ,
Цара Лазара 54
37000 Крушевац

Јадранско море је најдубље у свом јужном делу. Према најновијим подацима Хидрографског института Југословенске ратне морнарице највећи вирови Јадрана су

дубоки више од 1.400 метара и налазе се неколико десетина километара јужно од Бококоторског залива. Најмање дубине су, наравно, у свим плићацима уз обалу. Најмање дубине на отвореном мору су у такозваном северном јадранском басену, код ушћа реке По и у близини тршћанског залива, само неколико десетина метара.

Просечна дубина јужног басена је око 450 метара, северног басена око 80 метара, а читавог Јадранског мора 240 метара.

ЈАПАНКЕ НАЈДУЖЕ ЖИВЕ

Занима ме где жене најдуже живе?

МИЛИЦА МИЛЕНКОВИЋ,
Милована Глишића 9
32300 Горњи Милановац

Док мушкарци најдуже живе на Кавказу, најдуговечније жене су – Јапанке. Наиме, према најновијим истраживањима јапанског Министарства здравља, просечан век Јапанке сада износи преко 80 година, а Јапанца 74 и по године. Пре око 40 година, тачније 1947, Јапанке су живеле просечно непуне 54 године. Продужење живота стручњаци објашњавају сталним смањивањем броја смртних случајева од болести мозга и сузбијања епидемија грипа.

У поређењу с другим земљама, иза дуговечних Јапанки следе Швеђанке чији просечни век износи 79,61 и Исланђанке са 79,45 година.

СВЕТ ИМА БОЛЕСТ МАЊЕ

Ја на рамену носим ожиљак од цепљења против великих богиња. Моја деца тај ожиљак немају. Да ли ова опака болест још постоји?

КАТАРИНА ТРАЈКОВИЋ,
Капетанска 90
19250 Мајданпек

Још прошле године у Светској здравственој организацији завладало је узбуђење, јер се посумњало да се појавило неколико случајева великих богиња, злогласне Variole vere или „црних козица". Међутим, испоставило се да су у питању много безопаснија обољења, тако да се сматра да је данас свет ослобођен једне од најтежих болести у историји човечанства. Након детаљних испитивања, Светска здравствена организација је обавестила све своје чланице да од 19 сумњивих случајева ниједан није Variola vera.

У Индији, земљи где су велике богиње вековима биле честе и односиле на хиљаде живота, овог лета је обележена десетогодишњица њиховог искорењивања. Пре само једне деценије у Индији је од великих богиња умрало десетине хиљада људи. Последњи случај великих богиња у овој земљи забележен је 24. маја 1975.

Две године касније Светска здравствена организација прогласила је Индију земљом ослобођеном од Variole vere.

Године 1980. објављено је да „црне козице", односно вирус који их изазива, у свету више не постоји.

НАЈГОРИ МЕЂУ НАЈБОЉИМ ПРИЈАТЕЉИМА

Ако кажем мами, „данас ме је опоменула наставница што причам на часу", она каже „срам те било, у праву је жена!" Онда јој испричам да ме је наставник

пред свима исмевао „какве сам глупости написала у писмену", она обавезно каже: „Зна човек свој посао, други пут пази шта пишеш!" Поверим јој неку тајну, она оде тати и сместа га упути у њу. Чујем како ми се подсмевају. Жалим јој се да ме је пријатељ увредио. Уместо да ме утеши, она ће: „Није он без разлога био груб према теби." И све тако, да не набрајам даље.

Како год да окренеш, увек је неко други у праву, а ја сам та која не ваља... За моју мајку ја сам њено неваљало дете. Ја као да сам јој казна а не кћи. Сви други су бољи и паметнији од мене. Право да ти кажем, све мање имам жељу да јој било шта испричам иако од ње слушам да ми је Она најбољи друг.

Бојим се да не схватите како ја оговарам своју маму. Много је волим. Хтела бих да ме примећује на бољи начин. Шта о свему мисле твоји читаоци?

ВЕСЕЛА СЕФЕРОВИЋ
Р. Рајковић 8
11000 Београд

ЧИТАВ ВЕК ЗА ЈЕДАН БИОСКОП

У Забавнику број 1749, у рубрици „Јесте ли већ чули да..." објављен је податак да је први стални биоскоп на Балкану отворен 1910. године у Ваљеву.

Данас, 75 година касније, шаљем вам податак из Ваљева који би могао да се објави у рубрици „Веровали или не": сада у овом граду постоје само два биоскопа. То значи да је био потребан цео људски век да се подигне само један биоскоп!

РАША ВЛАДИСАВЉЕВИЋ
Жикице Јовановића Шпанца 12
14000 Ваљево

ЗАШТО ШУМАР НОСИ ЗЕЛЕНО?

Летос сам био код деде на Велебиту и ишли смо у сечу дрва. Први пут сам видео да и шумари носе униформу и то много зелену. Зашто војници, милиционари, ватрогасци и остали носе униформу и шта значи та реч?

НЕНАД МАТИЋ
Владимира Назора 7
41000 Загреб

Реч униформа настала је од латинске речи uniformis што значи једнаког облика, једнообразан. Униформа је посебно, строго прописано одело одређене тканине, боје, кроја и свих детаља које очигледно показује припадност човека, у њу одевеног, некој војној формацији.

Униформу носе и запослени у неким јавним службама да би се, на први поглед, разликовали од осталог света. Ето зашто су униформисани милиционари, железничари, поштари...

Посебну одећу за војнике и ратнике увели су стари народи: Асирци, Грци, Египћани, Римљани. Крсташи су у средњем веку носили бели хаљетак с црвеним крстом. Униформа у данашњем смислу настала је у Француској за време владавине Луја XIV. Министар Лувуа је 1670. године спровођећи велику војну реформу, о

трошку државе увео и обавезну униформу за стајаћу војску. Од тада је француска реч uniforme ушла у друге језике.

За униформе се бирају тканине у бојама које су сличне околини у којој бораве они који их носе. Зато шумари имају „много зелену" униформу, морнари и пилоти плаву...

КОМЕ ЗАКОН ЛЕЖИ У ТОПУЗУ...

Ускоро почиње школска година. Не, није у питању учење, него владање, али не наше, већ неких наших наставника. Наиме, и преко распуста смо разговарали да ли наставници смеју да туку ученике или не. Неки наши другови мисле да је наставницима дозвољено да ђацима лупају шамаре, док су други уверени да то није ни хумано ни – законито. Разговарали смо и са нашим родитељима, али су и њихова мишљења подељена: једни тврде да је „батина из раја изашла", да су и њих тукли њихови учитељи и да до тог можемо само да имамо користи. Други се, међутим, љуте, уверени да је време батина у школи заувек прошло.

ГРУПА УЧЕНИКА
56230 Вуковар

Батине било које врсте у нашем друштву су забрањене и за њих се кривично одговара. Тако каже слово закона, које, наравно, важи и за децу. Њих немају права да ту-

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ку ни њихови родитељи ни васпитачи. Наравно, потпуно је погрешно и застарело схватање да наставници могу да шамарају ђаке и да ова „педагошка" мера доноси добре резултате. Напротив, батине у школи изазивају сасвим супротно дејство, а наставник који шамарима покушава ученицима да улије знање и послушност губи неопходан ауторитет и поштовање васпитаника. Батина, сигурно, није из раја изашла. Наш велики песник Његош имао је о томе своје мишљење: „Коме закон лежи у топузу, трагови му смрде нечовјештвом".

ПОВОДОМ ДЕСЕТ ХИЉАДА, СТАРИХ

Поштовани читаоци,

радије бисмо легли на даску с ексерима него да вам кажемо ово што морамо.

Никада вас нисмо лагали, нећемо ни сада.

Морали смо да поскупимо на 100 динара (десет хиљада старих). Већ другу годину на састанцима, у новинама, у банкама... уз име Забавник додају губитник.

Од срамоте гора је истина да губимо много новца, да нас други издржавају. С досадашњом ценом од шест хиљада, старих, у губитку смо од дана кад смо је ставили на корице.

Иако излазимо готово пола века, ниска цена хоће да нам скрати век.

Хтели смо да будемо изузетак, да свесно губимо у име вишег интереса. Тај виши интерес сте ви, наши читаоци, боље речи, млади свих узраста.

За изузетак је дошао црни петак.

Обраћамо се вама, јер осим вас нема никога ко може да нам да новац, чак и кад бисмо га тражили уз интерес. Ви можда немате новца али имате интерес. Овај лист добили сте у наслеђе од ваших родитеља. Ово је лист ваше породице.

Умемо да ценимо оне који нас цене упркос цени.

Запећемо из петних жила да вам лепим вратимо што сте нам остали верни, што ћете нас и даље читати. Без вас смо „једна сламка међу вихорове".

Љутите се, али нас читајте!
Не дозволите да будемо „Политикин губитник"! Помозите нам да останемо „Политикин забавник"!

П.С.

Пропаде нам парола: „Забавник" је најјефтинија карта за пут око света.

РЕДАКЦИЈА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Александар Бакочевић

В. Д. руководиоца ООУР-а Издања за младе „Политикин забавник"
Влада Булатовић Виб

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић. Чланови Савета из Редакције: Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милетовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 100 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 1.104,00 динара, полугодишња 2.208,00 динара, годишња 4.416,00 динара
ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 2.208,00 динара, полугодишња 4.416,00 динара, годишња 8.832,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 32.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 91.–
ШВЕДСКА	Шкр. 270.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 278.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 75.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Walt Disney
МИКИ

УФ... НИСАМ НОЋАС НИ ОКА СКЛО-ПИО! УБИШЕ МЕ НЕ-КИ ЧУДНИ СНОВИ!

ООПС... ПА ЈА СЕ ЈОШ НИСАМ ПРОБУДИО!

ДА, ДА... ЈАСНО... НАСТАВИО САМ ДА САЊАМ ЧУДНЕ СНОВЕ!

ЧЕКАЈ НА РЕД, ДРУГАР! ЈОШ НИСАМ ГОТОВ СА ЈУТАРЊОМ ТОАЛЕТОМ!
ОХ, ИЗВИНИ!

НИКАД КРАЈА ОВОМ КОШМАРНОМ СНУ!

УОПШТЕ ВАС СЕ НЕ БОЈИМ, ЈЕР ЗНАМ ДА СВЕ САЊАМ!
Copr. 1954, Walt Disney Productions
World Rights Reserved
7-18

НИКАДА МИ ДОСАД САН НИЈЕ ОВОЛИКО ТРАЈАО!
ТАП!
ТАП!

ГРРРР!
ПРОБАЋУ СА ЈЕДНОМ ЈАКОМ КА-ФОМ!

УЈАЧЕ БАРНАБИ!
ЗДРАВО, МИКИ! ДОК НЕ ДОБИЈЕМО НОВИ АРАН-ЖМАН, МИ СМО ТИ ДО-ШЛИ У ГОСТЕ!
БАРНАБИ И ЊЕГОВА МЕНАЖЕРИЈА
Walt Disney